

futuꝝ de sum es est tñc est eius pñcipiũ. ut sum futurus epũs. i. eo epũs. Si autẽ exponat p futuꝝ de fio fis fit eit pñcipiũ de fio fis. ut ego suꝝ futurus miles. i. hã miles. Dic nota q̄ generalis regula tradita est a p̄f Quercũq̄ casum regit in dicatiuus et quilibet modus eius gerundiũ supi nũ pñcipiũ quod ab eo dñdit. sed pñs non ponit exemplũ nisi de obliquis. Et ideo dubitat de nco utũ regat ab infiniõ gerundiõ supino pñcipio et uideat q̄ sic. q̄ sicut bene dñ. ego sum miles ul' epũs. ita bene dñ. ego uolo esse miles ul' epũs uenio cau'ta fieri miles. uado factũ miles. sum facturus miles. et huiusmodi. Ad p̄dca dico q̄ regula pñs intelligit de obliquis tantũ et nō de nominatõ. unde impossibile ẽ q̄ gerundiũ infiniõs et supinũ regant nũ. Unde cũ dñ. tu es futurus epũs. futurus construit cũ epũs p̄ determinationem. s̄ non p̄ regimen. q̄ qualis casus p̄cedit talis debet sequi. ut suꝝ futurus epũs. misereor hominis futuri episcopi. p̄o homini futuro episcopo. uideo hominẽ futuꝝ ep̄m. gaudeo homine futuro ep̄o. Sed de uõ dubitatur. utq̄ sit dicendum o homo futuꝝ episcopo ul' epũs. Dico q̄ debz se qui utũs. unde dicendũ. o homo futuꝝ episcopo non epũs. licet quidã contrariũ dicant. Similiter cũ dñ. uolo esse bonus ul' miles. bonus construitur cũ esse p̄ determinationem. cũ uolo p̄ regimen Et uocat ab hoc uõ uolo. mediante hoc infiniõ esse. si ergo dicam bonus. nichil est. quia s̄ uõ uolo habet istam vim mediante infiniõ. quã non habet p̄ se. vñ cũ dico. uolo esse bonus hoc uõ uolo esse bonus. ponit loco unius actus salui. De hoc eadẽ sup̄ dixi in h̄ij pte ubi egi de aliotheca. s̄m p̄ in c de uocacõne. Et scias q̄ futuꝝ tribus modis pronũciatur. ut dicã in somniũ uide etiam in gallus. in altum et in demon.

Futurum penultima correpta est sup̄ de futuo Apud latinos nullius sille est terminalis. nisi cũ loco b ul' d ponit. ut in ad uel sub ul' ob p̄põne. ut agger suggero oggannio.

Gabaon fuit quedã ciuitas. unde h̄ et h̄ gabaonitate patrum. et eadez ciuitas gabaa dñ. Et acuit in sine.

Gabelus h̄ p̄pium nomen cuius uide in encus dñ uin p̄d penultimam. Unde in auroꝝa dicit Angelus implet opus iam q̄ gabelus adest.

Gabriel hebraice in nã lingua interpretat fortitudo dei. ubi enim potentia diuina uel fortitudo manifestat gabriel mittitur. vñ cũ dñs erat nasciturus et triumphaturus de mundo et drabolo ad manã gabriel missus ẽ ut illũ annũciaret qui ad debellandas aereas p̄tates humilis uenire dignatus est. Et scias q̄ ille archangelus gabriel summus inter archangelos qui appuit marie appuit ioseph et zachane et paitonibus. unde onge tractans illud mathei ij. Angelus domini appuit in sompnis ioseph dicit. Quis angelus. Et respondit ille. Ip̄e qui ad manã destinatus fuerat gabriel uenit annunciare ei qui ad zachariã in templo locutus est. qui et ioseph paulo supius est uisus Ip̄e et nũc p̄ sompnũ ostendit se ioseph sanctus angelus gabriel. Ip̄i enim iniunctum fuerat et cõmendatur generacõnis dñice sac̄mentũ. p̄p̄trea

et digne gabriel appellatus est qui interpretat fortitudo dei. illius namq̄ incarnacõnis sac̄mentum commendatur habebat. qui ueniebat ad debellandas aereas p̄tates. Ite etiam angelus ad illos bñ uigilantes pastores uenit et dñi generacõnez eis dñm nũciavit. Angelus inquit dñi stetit iuxta il

Gaddis iris ge neu ci **Y**los. et p̄d pñl genit̄ uitas est in hispania. Et cor̄ pñl genitiui. et desinit in ir correptam. Et scribitur per geminum d

Gades dis fe ge. ciuitas est. et gades dis insula ẽ in sine hispanie. que dirimit europã ab affrica. in qua herculus colũne inseruitur. que de nomine insule gades dñ sunt. Et inde cireni maris faucibz oceani estus imittit. et est a continente terra ex x passibus diuisa quam dñj a rubro mari p̄fecti occupantes in lingua sua gadem. i. uia septem uocauerunt. q̄ circũsepta sit mari. Et nota q̄ colũne quecũq̄ sunt posite a uisibz fortibus in eo loco ultra que subiugare non poterunt generaliter dicitur gades a gadibus hercul. ul' q̄ q̄i p̄ sepe

Gaius gaj gajo p̄dus **Y**et termino posite sunt nomen cuiusdã uiri bisyllabũ ẽ. q̄ **J** ẽ duplex cõsonans quando ponit inter duas uocales. sed in uõ ẽ monosyllabũ scz gai. et est ibi **J** consonans De hoc plenius dixi in tertia pte ubi egi de for

Gala gce latine lac. **Y**macone un secũde cedi Galatha the cõmunis generis nomen populi. ad quem scripsit paulus. Et dñ a gallus. Item galatha ẽ gentile nomen. uid in gallogrecus. et cor̄ pñl galatha. Unde in aur dñ. **J**ñ petit galathas

Galathia gala. **Y** frugiam lustrans regionem. h̄ie. prouincia galathaz. Et dicitur a galatha

Galathie. a gala hee galathie az. delicie latine. scz sibi delicat. p̄p̄ie ex lacte et intestinis facti. Unde galicofus cosa ciosum id est deliciosus.

Galaxias xie pñl acuta. Et dñ a gala quod est lac. et xios quod est circulus. Inde h̄ galaxias ul' galaxia xie. i. lacteus circulus. qui uulgo dñ uia sancti iacobi. Et scias q̄ galaxia que idem est qd uia lactea siue alba ul' lacteus circulus. nichil aliud ẽ nisi multe. pue stelle quasi contigee in illo loco orbis in quibus diffundit lumen solis. Et i dñ uidetur circulus albescens quasi fumus.

Galbanũ. a gala greco dñ h̄ galbanũ ni. genus pigmenti. ul' succus et lac ferule Vñ h̄ galbanũ. quidã color inde factus. Et hinc galbanus a ura et h̄ galbanũ quoddã genus uestiũ dictũ a galbaneco colore q̄ ẽ subluuidus et subalbus cũ pallore Et ẽ neu ge. Unde luc in ix. Dic ebulũ itndet pẽ grina q̄ galbana sudant. Inuenit rament in mas ge. Eccl xxiiij. Quasi galbanus non incisus. et ut dicit pap̄. Galbanũ est sp̄s multis apta medica

Galea. a galeron dñ h̄ galea lee. i. **Y**minibus cassis. s̄ cassis ẽ de ferro et militũ. galea ex cono et peditiũ est. Unde h̄ galear ans. i. ga ca. et galeatus ra tũ. qui galeã habet. Et cor̄ pñl. Inuenit etiã h̄ galea ẽ genus nauigij. et tñc p̄d pñl. Vñ uisus. Armo caput galea. pelagus pcurio galea.

Galeo as galeare dñ a galea p̄ casside. Et ẽ galeare galea armare. Et componit degaleo as galea a spoliare et deornare. Et ẽ galeo actiũ cũ omni

Galeron gce lñe conũ **Y**bug suis composita **G**alerus. a galeron h̄ galerus ni. et h̄ galerum ni. et h̄ galenũ. in eodem sensu. i. pilleũ ex cono et p̄p̄ie ex pelle cese hostie factũ. unde galeratus ra tũ. i. galeã habens ul' galero ornatus. Et p̄d

pens. Vnde stat thebaïdos. Obnubite q̄ comas et
tempat astra galero. Et in doctrinali dicitur. Ex
hoc austerus producitur atq̄ galenus.

Galicia. a gala quod est lac h̄ galicia .i. quia
gignit homines candidiores reliquis hispanie po
pulis. vñ galicianus a ū gentile. hij galicani greci
originē sibi asserūt vnde et naturali ingenio cal

Galilea. a gala d̄ h̄ galilea lee. regio pa
lestine. sic d̄cā. q̄ gignit candidiores homines q̄
alia regio palestine. Et hinc galileus a um. galile
us interpretat̄ uolubilis. vnde sepe inueniē galilei
sunt. .i. uolubiles. Et ē duplex galilea scilz superior
et inferior. terra optima et ferax. Et cor̄ p̄mam

Vñ in auroza d̄. hic tantā terram galileam pa

Galla. a gala lac d̄ h̄ galla le in **V**ñ ce beauit
strumentū cerdonū quo coria purgant̄ et dealbā
tur. Galla etiā d̄ quedā herba et fructus quer
cū vnde fit quasi puluis ad apranda coria. qui
similiter galla uocant̄. Galla etiā fuit nomen cu
iusdam mulieris. Et a galla dicitur h̄ gallanus
nij. .i. cerdo qui in galla opatur. Et adiectiue dedi
natus gallanus ul̄ gallicanus ria nium quod per
tinet ad gallam. Et scribitur per geminum l.

Galligallus fluuius est frigide de quo homines
potantes reddūtur insani et ebrii. Vnde sator
cibeles dicti sunt galli. ab illo fluuio ubi colit̄ ci
bele. de quo potantes in sacrificio nimietate furo
ris agitabant̄ quasi vini nimietate. ul̄ dicti sunt
galli quasi gallinarii. quia castrati sunt. Et p̄ com
positionem archigallus h̄ archipresbiter. et quasi
p̄ncip̄s gallorum. uide in gallus.

Gallia in gallus exponitur.

Galliacus ea cum .i. gallicus p̄nt̄ cor̄ de gallia.

Galliantus in gallianum exponitur.

Gallianus na nū p̄nt̄ prod̄ in gallus exponit̄
gallianū. gallus componit̄ cū cano ul̄ catus
et d̄ h̄ gallianum nij. et hic galliantus ul̄ ui in
eodem sensu. scz cantus galli. vñ et quedā p̄ noc
tia d̄ gallianū ul̄ gallicantus. a cantu galli. ui

Galina a gallus d̄ h̄ galli **V**ñ in crepusculū
na pe. tā p̄ uxore galli q̄ p̄ quodā signo celesti

Gallinacius. a gallina d̄ gallinacius na cum
quod ad gallinā p̄tinet. gallinacius ē d̄ gallus
qui uocem et formā galline exp̄mit. Gallinacius
etiā capus ul̄ capo. q̄ quasi gallina ē. Vñ gal
linacos dicimus imbelles et molles siue uxoreos
homines. Et scias q̄ gallus gallinacius d̄ qui q̄
gallina nunt pullos. q̄ mulieres solent ei de plu
mare uentrem et fricare cū uirica. qui taliter uiri
catus libentissime cubat sup pullos. et nutrit eos
sicut mater. et gratillat sicut gallina. Item gallus
gallinacius repro obo dat signum uocis galline

Gallinella le diminutiuum parua gallina.

Gallinula le diminutiuum parua gallina.

Gallo onis p̄sum nomen uini. de quo habetur
actuum xvij. Et prod̄ penultimam in obliquis.

Gallogrecus ea cū a gallo et grecus componit̄
gallogreci idem sunt qui et galathe. Et h̄ et hec
gallogrecia cie. eadem regio que et galacia. siquid
olim galli in auxiliū a rege bitinie euocati regnū
cū eo pacta uictoria diuiserūt. sic q̄ de eisdem q̄
cis admixti p̄mū gallogreci dicti sunt. et eorū re
gio gallogrecia nūc ex antiquo nomine gallozū
galathe d̄nr. et eorū regio galacia. Et hinc gallo
grecus ea cū. et h̄ et h̄ galata te. et p̄nt̄ prod̄ gal

Gallulus h̄ dimi. puus gallus. **G**allogrecus

Gallus si quasi castrus a castris ras. q̄ inter a
uias hoc sola castratur. **E**t ut dicit q̄q̄. Gallus
cū iam eadem cantus parat̄ pus alas excutit et se
metipsum feriens cantū uigilantiorem reddit. q̄
nimis necesse ē ut hij qui uia sancte p̄dicacōnis
mouent prius studio bone actionis euigilent ne
in semetipsis torpentes ope alios excitent uocē.
p̄nt̄ se q̄ sublimia sc̄a excutiant et tūc ad bñ uiuē
oū alios sollicitos reddant. et anteq̄ ūba exhor
tacōnis insonent ondre quod locuturi sunt op̄ri
bus dament. Item a galla greco d̄ gallus la luz
tam pro gente q̄ pro homine illius gentis. dicti
sunt galli a candore corporis. fm enim diuinitatem
celi et facies hominū et colores et corporū quah̄
tes et animorū diuinitates. exiūt. Et hinc romanos
grecos garios leues afros ūspelles gallos natura
feroces et aciores ingenio uidemus. Quod natu
ra dimatū facit. facit iniquā non necessitate. sed q̄
dam inclinacōne. ul̄ dispositione. Vnde inuenitur
apud aurores q̄ predcā gentiū nomina designat̄
p̄prietates predcās. ut ille est afei quasi malignus
et ūspellis. fm huḡ. Jero. autē sup epl̄am ad ga
lathas sic dicit. Vnaqueq̄ prouincia suas habet
p̄prietates. Cretenses semp̄ m̄daces malas bestias
uentres pigros uē ab epimenid̄ poeta d̄cōs apl̄is
comprobat uanos mauros. et feroces dalmatas
latinus pulsar̄ historicus timidos. frigat̄ om̄s poete
laccrant. Athenis expeditora nasci ingenia p̄bi
gloriantur. Grecos leues et apud cesarem sugillat̄
tulibus. ip̄m isit̄ graui corde et dura ceruice om̄s
scripture arguūt. In hūc modū arbitror et apl̄m
galathas regionis sue p̄prietate pulsare. o insensati
galathe. In originali ē d̄c̄ Jero sup J̄riam. q̄
om̄s historie referunt romanorū et iudeorū gente
nichil fuisse auanus. Ad predcōz declaracōne no
ta q̄ elcō aie multū inclinā ex complexionē cor
pis. vñ ē medici iudicant aliqm̄ esse triste ul̄ in
uodū ul̄ lasciuū ul̄ aliqd̄ huius iudicia aut̄ h̄ fre
quenter uera sunt. eo q̄ in pluribus racō passio
nibus succumbit et ab eis deducatur quous non de
necessitate. eo q̄ ratio imperiū sup passiones ha
bet. de hoc supra dixi in astrum. A gallus denua
tur h̄ gallia he regio eorū. Et sunt tres gallie scz
comata rogata bracara. Gallia comata ē lōbar
dia scz ab alpibus usq̄ ad rubitonem. Gallia ro
gata ē ab alpibus usq̄ ad mare britannicū. Gal
lia bracara que reno adiacet ut ps burgundia lo
rdoringia. flandria colonia terra lingoniensiū. et
quodā alie regiones continent̄ in gallia bracara.
Et hinc gallus la lum gentile. et gallicanus na nū
p̄nt̄ tamen gallus qui in gallia natus ē. Galli
cus ex gallia latus. Gallicanus qui ex gallia ali
quid affert. Et scias q̄ galli gmani sunt theuro
nio. h̄ galli senones sunt franco. Pap̄ autē sic d̄c̄.
Gallie sunt tres. rogata .i. lombardia ad morem
romanorū. Comata .i. burgundia. Bracara .i. theu
ronia a longis bracis. uide supra in galli. flora ii
sus. Sunt populi galli tenebris dant cantica galli
Gallus suis populus fluuius bachi q̄ sator. ui

Gamaliel interpretatur retribu **V**ñ in petrus
tio dei. Et acutur in fine.
Gamma. C littera apud grecos apud nos ualz g
amo grece nubo latine. Et inō gamos .i. nup
tie ul̄ uxor ul̄ mulier. Inde monogamus uniga
mus bigamus trigamus quadrigamus penthaga
mus sexagamus. scz qui ul̄ que uni ul̄ duobz ul̄

tribus ul' quatuor ul' sex nupsit. Et inde h' mono
Ganezia. a gane **G**amia unigamia. et cor' ga
a quod e' leccacitas d' h' ganeana rie. i. tabna. q'p
ibi multa inutilia ganniut. et h' ganearius rij. i.
tabernarius. et h' ganezia. i. tabnaria **A** ganeu

Ganeo onis mas ge. i. leccator in ganeo. et d'z
Ganeu nei. a gannio nis d'z h' ganeu nei. scz lo
cus in terra defossus. ad quem ad ludendum et
scotandū confuebant. h' ubicūq' e' leccacitas ille
locus p't d'ci ganeu. q'p ibi multa inutilia ganni
unt. et hinc h' ganea nec leccacitas que in ganeo
fit. Et inuenit' q'nos ganea pro putana. h' hoc fit
p'pter exp'ssionem leccacitatis. **A** ganea deuatius
hic ganeus ganei id est luxuriosus leccator.

Ganges gis mas ge quida'z fluuius qui exiens
de paradiso p'git ad regiones indie. h' et phison d'z
id e' ceterua. q'p decem magnis fluminibus sibi ad
uicis implet' et efficit' vnus. vñ d'z ganges a gā

Gannio nis iui ire **G**arus qui fuit rex indie
id e' intendere ul' nutrire latrare. izridere. uulpiū e'
hoc eniz p'prie agunt vulpes vna gānit. alia og
gannit. Et translative transfrē ad homines lecca
tores et leccatrices qui inutiliter multa ganniūt.
maxime cū se puocant ad luxuriā. **G**annio com
ponit' cū ob et b mutato f g d'z oggānio is cont'
gānientē gānire ul' garrine. et ponit' qñz p' rñde
re. qñq' pro stulte loqui. quandoq' pro inculcare.
Gannio cū omnibus suis compositis neut' e'. In
gret' d'z. h'innit equus. gūnit porcus. pipiat quo
q' nisus. frendit ap' uulpes q' gannit nudis asel
lus. h' uide q'p rudis p'mā cor' licet hic producatu'z

Garamas mantis mas ge quida' rex fuit apol
linis filius. vñ d'z h' garama me quoddā oppidūz
quod ille in affrica cōdidit et ex suo nomine ap
pellauit garamā. Et hinc h' et h' garamas tif q'dā
p'p'us affrice locū illū inhabitans. Vñ lūt. Quā

Garganus mons a **G**nudi gargamantes arant
pulie penul' prod. h' p'ro homine cor'. Vñ uisus.

Gans e' garganus. sed garganus incola montis.

Garnio is ire. et e' garrine uobolari. gaudere. blan
dire. iocari. p'p'e tamen e' multa u'ba dicere. sordi
de loq' ille eni' garrit q' multa u'ba dicit. aut q' for
dide loq' e'. h' ille loq' e' recte et tempate dicit. gar
nio componit' aggarnio nis. i. ualde ul' iuxta gar
rire. ul' cū garriente garrine. Congarnio nis. i. simil'
garrine. Degarnio nis. i. ualde garrine. a garritu ces
sare. Progarnio ris p' alijs garrine. Oggarnio nis.
contra garrine. Regarnio nis iteq' garrine. Suggar
rio nis. i. post uel parum garrine. **G**arnio et eius
composita neut' sunt. Et geminant r. **A** garrio h'
garritus tus tui penultima prod. Et a garrio mu
tato io in uo d'z garrulo uerbum diminutiuum.

Garrulus la lum d'z quasi graculus. et d'z p'prie
garrulus qui uulgo uobolus appellatur accedente
leticia. nec uolens nec ualens tacere. et e' sumptū
nomen a graculis auibus. q'p imp'ortuna loquaci
tate semp' strepunt nec vnq' quiescunt. vñ d'z hec
garrulitas garrulitatis. uerbositas uel leticia.

Garrulo in garrio est.

Gauata. a cauo uas d'z h' gauata te uas oscaz
quasi cauata q' posita p' c. et differt a conca quia
Gaudeo es **G**h' cauata illa concaua. et p'd uas
gauisus sum u'bum neutropassiuū. Et sunt quiq'
que continentur in hijs u'isibus. Quinq' puer nu
mero neutropassiuū tibi do. **G**audeo cū soleo ho
simul audeo fido. Et facit supinū gauisum. debere

tamen facere gauisum. sicut audeo auisum. q'a for
matur supinū a p'ma p'sona p'ntis indicatiui deo
mutata in sum. ut audeo auisum. uideo uisum. ar
deo arsum. **G**audeo etiā 3 post u' sumptis. eupho
nio causa. et sic facit gauisum ut dicit ps. In doc
trinali dicitur. **G**audeo gauisus prebet uult regu
la gauisum. Et conuoluitur gaudeo cū ablatō sine
p'p'one. ut gaudeo societate tua. bono tra. licet a
liquando inueniat' cum p'p'ositione. **A** gaudeo h' et
hec et h' gaudens tis. et gauisus la sum. et gauisu
nis ra rum omnia eius p'cipia. Item a gaudeo
h' gaudiū dij. Et e' fm pap' gaudiū leticia animi
exultacō uo u'boz siue membroz. uide in lotus et

Gausape pis ge neu. i. mantile. et in **3** in spes
uenitur p' quodam genē pallij. Et cū deberet re
gulariter facere ablati in 3 frequens usus habet
ut faciat in e tantum. Et ab isto ablatō fit plura
le gauisapa. Nam a gauisapi gauisapia deberet esse
et non gauisapa fm hug'. Pris. autē in iij li sic di
cit. Antiquissimi et h' gauisapes. et h' gauisapa. et
h' gauisape. et plurale neutri h' gauisapa q'si a no
mmato h' gauisapiū p'tulisse inueniūtur. Idem in
eodem. **G**ausape facit ablati in e. Crac in ij ser
monū. **G**ausape purpureo mensam prexit et al'.
Vñ d'z p'p'ius quasi in e tantū desinente supradicti
nominis ablatō. gauisapa dicitur pluralem nō gau
isapia. Nam claudius regū iam lura gauisapa cap
tis. Seneca ouid sequens. gauisapa si sumpsit gau
isapa sumpta p'bet. **G**tis autē plural' facit gauis
pum. format' eniz ab hoc ablatō gauisape e in um
sicut nucē nucū. fuzfure fuzfuz. **G**tis facit gauis
a

Gaza ze fe ge lingua p'sau dicitur di **3** p'p'ibus.
uitie thesaurus. vñ d'z h' gazetū ti. i. gazetū reposito
riū. quod et p' ipsa gaza ponit'. et hec gaza gaze
quedam ciuitas palestrine. quia ibi cambises rex
p'sarum thesauros suos posuit cū bellum egiptijs
intulisset. vñ d'z gazetū ti. i. vinū inde latuz. Et sci
as q'p gaza prod' p'mam p'one. q' 3 est duplex cō
sonans. Vñ d'z uiciosum e' illud. Condite gaza po
lo sacros uacuare gazaz. tamen uocalis ante 3 in
sine p'cedentis d'cōnis inuenit' brewari. Vñ d'z iuue
nalis. Si tibi zelonipe referent' serinia methē. Sed
p'ristianus hoc non recipit nec commendat.

Gazetum in gaza exponitur.
Gazophilacū. gaza componit' cū philaxe q'd e'
suare et d'z h' gazophilacū cij arca locus ubi cō
munis census reponebat' ul' ubi in templo colli
gunt' ea que in usus indigentiu' pauperū referunt'
h' hug'. In historijs autē sup' euangelij dicit'
q'p gazophilacū erat arca desup' foramen habēs
posita ad dexteram ingredientibus contra altare
in qua mittebat' pecunia offerentiū ad sacra recta
templi instauranda et seruabat' In ezechiele autē
gazophilaca dicitur cellule p'ue ubi thesauri re

Gazophilax os ul' gazophilagis **3** condūtur.
utq' omni inuenit' mas ge d'z a gazophilacium
Vñ d'z iosephus non p'misit ut quando opus esset
a gazophilage peteret' eisdem pontificē hismabe
lem et ezechiam gazophilacez. Et d'z gazophilax
qui p'est gazophilacō ul' custodit ul' seruauit illud.
Et cor' penultima in nō. h' in genitō eam prod'.
Gazula gazule diminutiuum parua gaza.

Ge grece latine d'z terra. vñ d'z geon fluuius
de paradiso exiens. et uniu'sam ethiopiā om
gens. d'cūs sic. q'p incremento sue inundacōnis ter
ram egipti izrigat. Hic apud egiptios nilus uoca

tur. ppter simū quem trahit qui efficit fecunditatem. vnde et nilus quasi nilon. i. limum trahens Nam antea nilus latine melo dicebatur. Et scribitur geon p e non p J. s. hug et papiam. et vñ xij li ethy ubi agit de fluminibus. Vnde patet qd geon ij et eedl xxiiij. dicendum est geon non gion. Gion enim ē quidam locus in quo inunctus ē salomō. in regem. de quo habet in iij li reg c j. Et imposuerunt inquit salomones sup mulā regis dauid et adduxerunt eum in gion. sumpsit qd sadoch cornu olei de tabernaculo et vñxit salomonem.

Gedon interpretatur expimentū iniquitatis. conitum. frequentibus enim documentis informatus ē quasi p̄lagio contra hostes victoriā futuram experiretur. Ex quo futuro expimento ethymologia nominis sumpsit. Et dēclinat h̄ gedon. Nominis gedonis. Et prod penultimam genitiui. vnde in aurore dicitur. Angelus accedit cum gedone loquens. Et acuitur ultima in nominatiuo.

Gebenna uide in gebennon.

Gebennon. ge componit cū hennon quod fuit nomen cuiusdā hominis p̄p̄m. et dicitur gebennon scz uallis quidā iuxta iherlm qui fuit filiorū ben nō. Et inde dca ē gebennon quasi terra hennon. ul filiorū eius. Et fuit hec uallis olim consecrata ydolīs et scelere ydolatrie plena. et repleta cadauibus mortuorū. ibi enim hebrei filios suos immolabant demonibus. Vnde dca est gebenna quasi locus ignis et sulphuris. infernus ul pena inferni. futuri enim supplicij locus ubi peccatores sunt cruciandi predicti loci uocabulo designat h̄ hug. Jeronimus etiā dicit nomen gebenne a ualle ydolicā consecrata iuxta iherlm traxisse putant. que repleta ē olim cadaueribus mortuorū. quā iohas contaminasse legit. iij reg c xxij. b. Et hac similitudine trahitur ad infernus. in quo sunt mortui.

Gela. a gelu dicitur h̄c **Tempiterni.** uide in racha qela le fluuius sicilie. qd frigidus. vnde quedam ciuitas dicta est gela. et hinc gelcus geleā geleū.

Geludiū dij. i. gelu cadens. componit a gelu **Gelima.** a genu et ligo et manu cō **Uel cado is** ponitur hec gelima gelime id est salba uel cona segetis. quia cum manu ligatur super genu.

Gello gellonis in gillo exponitur.

Gelo as aui. i. stringē terraz gelu p̄p̄e. et dicitur a gelu. Et componit aggelo as ualde ul iuxta gelare Item congelo as simul gelare. Item degelo as. i. ualde gelare. et a gelu remouere. Item regelo las Et ab istis inchoantia. congelasco gelasco. r̄ Gelo et eius composita omnia sunt actiua. licet inueniantur quōq; in absoluta et passiuā significatione. ut terra gelat. i. gelatur. Et cor hanc sillabam ge Vnde ouid in xj metha. Congelat et patulos ut erat induzat hiatus. Item luca in iij. Nec pallas

Gelonus ni q̄ **Uispectare** p̄t uultus qd gelassent dam p̄p̄lūs. qd sit frigidē zone p̄p̄inquus. Et dicitur a **Gelos** grecce latine dicitur nisus.

Gelu. ge. i. terra componit cū ligo et dicitur h̄ gelu indeclī. in singulari. s̄ gelua geluū in plurali quia omne nomen quare declinationis desinens in u ē indeclinabile in singulari numero. ut ueru gelu et cornu. et dicitur sic qd ligat. i. stringit terram. vnde gelidus da dū. Et comparatur dior issimus. vnde gelidē dius me adhibū. et h̄ geliditas tatis. Et cor

Gembundus da dū. i. similis gementi. uel qui

facile gemit. Et denuatur a gemo gem. s.

Gemellipa re penultima correpta que geminos parit. Et componit a gemellus et pio ul pariens

Gemellus uide in geminus.

Gemineus nea neum uide in geminus.

Gemino. a geminus dicitur gemino nas. i. duplare Et componit congemino as. Et ē actiū gemino cum omnibus suis compositis Et corripit mi.

Geminus. a gigno is dicitur geminus a ū. i. duplex vñ gemini dicitur duo filii nati. et n̄ tñ duo filii nati dicitur gemini s̄ et plures. De geminis vno abortio alter qui legitime fuit natus uolpiscus appellatur Gemini etiā quōq; dicuntur pares similes. equales.

Vnde gemellus la lū dimi. Item beniamin qui utraq; manu eque utebatur p̄ dextera dūs ē geminus et eius filij geminei. vnde reg ij li c xx. Vir gemineus. Et uidetur qd deberet dici geminus. ita qd J esset in p̄n̄ sillaba si usus non obliteret. qd communiter dicitur gemineus p̄ e. uide in beniamin.

Hic nota qd in p̄mo reg c ix dicit saul. Nunquid non filius gemini ego sum. de minima tribu isrl. et cognacō mea nouissima inter omnes familias de tribu beniamyn Item iudicū c vj. Similiter respondit gedon angelo dicenti ei. uade in hac fortitudine tua et liberabis isrl de manu madian ce ce familia infima ē in manasse. et ego minimus in domo patris mei.

Nota hic duplicem opinionem. Quidā dicit qd geminus fuit quidā uilis simus in tribu beniamyn qui sepe legitur imprope raturus fuisse posteris suis et de illo fuit saul. ut dicitur. Sed iosephus dicit contrariū. Dicit enim qd Cis nobilis fuit et potens et saul strenuus. et h̄ magis credimus. Vnde dicimus sicut hebrei dicunt qd ben in hebreo idem ē quod filius. Jampn idem ē qd gemini. et interpretatur dextera idem ē ergo beniamyn quod ē filius gemini et eonūso. ē ergo sensus huius quod dicitur h̄. Nunquid non filius gemini ego sum. i. de tribu beniamyn. que minima erat. quia fere destructa fuit ppter uxores le uite. ut legitur iudicū xx. vnde subiūgit de minima tribu isrl. ul forte hoc dixit ex humilitate. ut in fra ad cor xv. Ego sum minimus ap̄lōr qui nō sup̄ dignus uocari ap̄lūs.

Uemisco as in gemo

Gemma. a gummi dicitur h̄ gemma me. mis uide quasi gumma. quia instar gummi trānsuocat. et scribitur p̄ geminū m. vnde patet qd prod p̄m̄. vñ ouid epy. Nec p̄cū stupri gemmas auz qd popos q. et in gematus ta tū gemis abūdās. et compaē

Gemmo mas. a gemma dicitur gemmo mas maui id est resplendere. Item gemmare. i. gemmis ornare. Et componit congemma as. degemmo as. i. ualde ul deorsum gemmare. ul gemmas auferre **Egemmo** as. i. degemmare. **Ingemmo** as. **Regemmo** as. **Gemmare** pro gemis ornare actiū est. et cōposita ab eo fm hanc significationem actiua sūt. Sed gemmare pro resplendere neutrum est.

Gemmosus. a gemma dicitur gemmosus a vñ plenus gemmis. ul pulcher. Et comparatur. vñ gemo se sius sime adhibium. et hec gemmositas sitatis.

Gemmula mule diminutiuum parua gemma. **Gemo** is ui itū. Vnde h̄ gemitus tus. et gemendus da dū dignus gemi. ḡg. Quisquis talis ē gemendus ē. qd non gemit. Et gemebundus da dū **Gemo** componit congemo is. i. simul gemo. In gemo is. i. ualde ul intus gemē. **Progemo** is id ē p̄cul gemo. ul palā gemo. Item regemo mis. i.

itez gemo. Et ab omnibus istis inchoa. gemisco
congemitico. ingemitico. ppgemisco. regemisco. Ge
mo et eius composita sunt neutra. Et faciunt pre
teritū in mui. et sup in mitū. Et cor hanc sillabā
ge. vnde aurora in leuitico. Suspirando gemat et
cor ad alta leuet. Item vno. Sub dño oco carce

Gena. a genos dicitur hē gena ne. lo. **G**emita gemit
cus lacrimatū. ul' inferor ps oculoꝝ. illa ps uul
tus que ē inter malas et auriculas vñ barba in
choat. sic dicta quia ibi barba gigni incipiat. Ge
na etiā dicitur palpebra. Vnde terent. Hodie nō com
pōssi genaz. Et cor ge. Ouid epy v. Et secui madi
das lingue rigente genas. Item in aurora. Et ste
riles habuit et sine flore genas

Genealogia. gie acuit penultimas. vnde in gene
nealogus. Genesis. .i. generacō componit cū
logos et dicitur genealogus quia gum de genesi loqns
sicut matheus. vñ hē genealogia gie. .i. gnatio ul'
sermo de genere. ul' linea generacōnis. et acuit qd

Genearcha. Genesis quod ē genera. Et cor lo
no componit cū archos princeps et dicitur hē et hē ge
nearcha id est princeps uel caput totius generis

Generi ro. .i. maritus filie. dicitur a genech quod ē
mulier. quia ppter mulierem habet. uel a genus. qd
pppter augmentandum genus asciscitur.

Generalis. a genus dicitur hē et hē generalis et hē le.
io est vniūsalis. Et comparatur alior simus. vñ ge
neraliter lius me. et hē generalitas tatis. .i. vniūsa
litas. Nomen etiā generale dicitur qd in diūsas

Generatim. .i. per **S**pes p̄t dūdi. ut al' arbor
singula genera distribuū. adiūbiū. Et dicitur a genus

Genero. a genus dicitur genero as. Et componit cō
genero as. .i. simul generare. Item de genero as. .i.
deorsum esse ul' fieri a genē. scz esse ul' fieri dege
nerem. ul' degenerare ē de genē exire peccando ma
lis moribus. Itē regenero as. .i. itez gnare. qd fit

p bap̄tismū. Et ē actiō genero cū omnibz suis cō
positis. preter degenero degeneras quod ē neutru
p esse ul' fieri degenerem. Et cor ge. Luc in vj. de
generes trepidant animi peiora q̄ vñant. Et dif
fuit generare a gignē. ut patet in hē vñ. femina
sola parit. generat uir. gignit uterq̄

(Et nota qd
generare potius tractū ē a genere qd genus a ge
nerando. qd p̄s oportet genus esse in animali qd
ip̄ n̄ generet. Sed p̄s causam uoluit p̄ effectū p̄ba
re. cū dixit genus dicitur a generando. quod nō intel
ligitur tamq̄ a sua cā. sed tamq̄ ab effectū. a genē
enī p̄uenit effectū generacōnis. Causatiue autē et
recte genus dicitur a genos quod ē natura. Et inō ge
nesis. Et scias qd generatio est exitus a non esse
in esse. Corruptō uero ē p̄gressus ab esse ad nō ēē

Et formatur generacō ab hoc grō generati addi
ta o. Et inuenit̄ quadruplex generacō. qd ut dicit
anshelmus. Deus quatuor modis hominē fecit.
scz sine uiro et femina. sicut patet in generacōne
ade. genē ij. Itē de uiro sine femina sicut fuit ge
neracō eue. que ē facta de costa uiri dormientis. si
cut dicam in mulier. Item de uiro et femina sicut
patet in generacōne seth. et cōmuniter aliorū ho
minū. Item de femina sine uiro sicut fuit in gene
racōne xp̄i. qui singulariter natus ē de uirgine ma
ria. Hec generatio figurata fuit genē xv. ubi dicitur
generacōne quarta reuertent̄ huc. qd scilz in xp̄i ge
neracōne exules ad patriam celestem reuertuntur.

Generosus sa sum dicitur a genus. p̄ xp̄i mortem
et appellat̄ generosus nobilis. boni generis. licet

eniz nulli genus habeant non tamen dicitur gene
rosi. sgl eniz nobiles solent describē suas genea
logias. Vnde ipsi soli dicuntur habere genus non
nulli. licet genus habeant. vñ et aborigines dicitur
quasi sine origine. Et comparatur generosior simus
Vnde generose generosiusissime aduebiūm. et hē
generositas tatis. .i. nobilitas. pulchritudo

Genesar in fine acuitur. et ē stagnū siue lacus
in iudea amplissimus. Longitudine centūquadra
ginta extendit̄ stadijs. latitudine xl diffūdit̄ au
ra non uentis s; p seipsuz sibi exerecens vnde et ge
nesar quasi generans sibi auram dicitur. qd uidelicz ex
se vndis cris̄antibus generat auras. Et hoc acci
dit ut fertur. qd ex refluxu iordanis generatur in
hoc stagno uentus ul' aura. Lacus etiā predictū dicitur

Genesis sic. se ge. .i. natu **S**tagnū generareth.
ra ul' generacō. Et dicitur a gigno nis s̄m hug. ul' po
tius dicitur s̄m alios a genos quod ē natura. Inueni
tur etiā hē genesis huius genesis ul' geneleos qd
dam liber ueteri tamenti. inde dicitur qd exordi
um mundi ul' generacō in eo continetur.

Genestra tre parua arbor et utilis mulienbus.
pppter laneficū quod inde habet̄ s̄m hug. uel ut
dicit papias. Genestra genus uigulti amarissimi.

Geneth grece mulier dicitur latine.

Generalicius a genesis natura dicitur generalicius
ca cū. .i. mathematicus. generaliaci quidam magi
dicti sunt pppter consideracōnes naturalū dieꝝ. qd
genesim hominū p xij signa celi describūt. siderū
qz cursu nascentū mores et actus et euentus p̄di
care conant̄. .i. quis quali signo fuerit natus. aut
quem effectū habeat uite qui nascit̄. Hii sunt qd
uulgo mathematico uocant̄. vnde hē generaliciū ci
.i. natiuitas. et cor p̄n̄. **G**enerarius in genere

Generetū. a genet hē generetū rei dicitur po **S**um est
mul' acuta. scz lupanar ul' textrinū. qd ibi conuen
tus feminaz ad meretricandū ul' ad opus lanefi
cij exercendū cōueniat. dicitur ergo generetū locus u
bi mulieres cōueniūt ad texendū. sicut est textri
nū. ul' ad p̄stituendū sicuti ē lupanar. vnde gene
trarius a ū qd utit̄ ul' p̄est genero. ul' textori i ge
nerialis p̄n̄ prod in genius uide.

Geniculus a tu. .i. ḡtus delcābil. et dicitur a genus
genicularis penl' producta in geniculū ē **S**inj

Geniculor. a genu dicitur geniculor nis. .i. genua in
clinare. flexis genubus adorare. vnde geniculatz
adiūbiū. Inuenitur etiā geniculo as. Vnde auḡ in
quodā sermone. Qualis ē iste magnitudinis sup
ne glorie ad cuius pannos angeli excubant. Re
ges tripudiant. sidera obsecūdant. et senatores sa

Geniculum li di **S**ipientie geniculant. et cor cu
mi puum genu. vnde hē et hē geniculans et hoc re
quod p̄inet ad genu. et hē genidanis quēdam her
ba que ob repellendaz vim scorpionuz s. bstermē

Genimen inis ge neu. .i. generacō ul' germen et
cor penultimam tam in nominatō q̄ in genitō.
Et dicitur a gigno is. Oat̄h . .xij. Genimina uipauū

Geniosus. a genius dicitur geniosus a v̄m. .i. plenus
genio. scz ul' genio deo ul' genio id est ingenio

Genista. a genus dicitur hē et hē genista e. geniste qd
heretici dicti sunt quia de genē abrae esse glorian
tur. Nam et in babilonia cū uenisset populus dei
pleroꝝ remittentes uxores suas babilonijs muli
eribus adhaeserūt. Quodā israeliticis tantū conten
ti ul' ex eis geniti dū reuēsi essent de babilonia di
uiserūt se ab omni populo et assumpsērūt sibi hē

Genitale his ge neu. genitrali nomen iactantie
a dñr quodā pres corpis scz sexus uiril' et femine
us. ul' a genio deo ul' a gignendo. et pudenda pro
abrecondia dñr. unde et opiūtur. Dicitur etiam
ab honesta. qz non habent spem decoris. sicut mē
bra que in prompto sunt. Idem et ueretur. vñd h
et h genitralis et h le quod spectat ul' pñz ad ge
nitralē. ul' ad genituram fm huguonem. Papias
autē dicit. Genitalia vñ uir gnāt aut mlr parit.
Genitiuus. a gigno nis dñ genitiuus ua uū. qd
pñtinet ad genitiuā. scz naturalis ut genitura for
ma ul' ymago. i. in qua genitus ē Et h genitis.
pro quodā casu qz alios casus ex se gignat. ul' qz
p ipm genus significamus. ut cū dñ. Hoc genus
Genitor. a gigno is dñ h genitor oris **h**ami
Et est genitor nomen nature uel originis. Pater
dignitatis et honoris. Vñd senes patres dicimus
Genitura re. i. generacō ul' seculi posteritas. Et
Genitus. a gigno nis dñ genit' dñ a gigno nis
tus genita um. et h genitus p filio. et hec genita
p filia. Genitus componit' ingentus ta tū. i. nō
genitus. Primogenitus a um. et unigenitus a ū
Primogenitus ante quē nullus. Unigenitus post
quē nullus. Et sic dñs noster ihūs xpūs fuit vni
genitus et p̄mogenitus tam h matrem q̄ h p̄m̄
Genius nij mas ge **h**uide etiā in p̄mogenitus
deus qui p̄est nuptijs. ul' deus nature. dñ qz a gign
no is. qz quasi vim habeat omniū rerū gignenda
rum. ul' dñ a gignendis liberis. vñd h genial' his
dñ lēus qui in nuptijs stetit scz in quo sponsus
et sponsa cubant. Sed cubile ē concubinabil' lēus.
a cubando non a gignendo. Ad geniale fit ascē
sus cā gignendi liberof Ad cubile fit dñsus solū cā
concubendi. et h et h genialis et h le. i. naturalis
ul' nuptialis ul' uoluptuosus. et hinc genialit' ad
uibiū. i. naturaliter ul' nuptialiter ul' uoluptuose.
Vñd ouid xj meta. Hospitis aduentu festuz ge
nialiter egi. Item a genius h geniū nij. i. ingenitū
Et scias qz genius et geniū inueniunt' in alijs sig
nificacōibus. Geniū honor p̄uatus. Genius ho
nor publicus. h hug. Pap uero dicit. Genium ho
nor aut dignitas uigor ordinacō. Genialis ḡtus
Genozbadū. a genos hoc **h** p̄p̄inquus. affinis.
genozbadū di. quod uulgo dñ grimmouus. vñ qui
dā. Murilegus bene scit cuius genozbada lambit
Genos grece latine barba ul' natura.
Gens. a gigno nis dñ h gens tis. Est autē gens
ab vno p̄ncipio orta multitudo. ul' ab alia natio
ne h p̄p̄am collōnes distincta. ut grece asie. dñā
gens p̄pter generacōnes familiaz. a gignendo. sic
nacō a nascendo. gens genus ē nacōnis ul' fami
lie. ut milie claudie. Genus ad qualitatem refert'.
ut pomipetonis. Et scias qz gens in eodem sensu
inuenitur in quo gentilitas. Vñ in acti. apl'. Ete
comūtimur ad gentes. Et in euang. Vñ gentes
Gentilicus ca cū p̄nl cor. i. de gen ne abientis
tribus exñs. ul' ad gentiles p̄tinens. et dñ a gentil'.
Gentilis. a gens dñ h et hec gentilis et h le. Et
sunt gentiles p̄pe qui nec circūcidunt' ut iudei. nec
baptizant' ut xpiani. vñd et gentiles dñr. qz ta
les existunt ut sunt genti. h xpiani non ita sunt
ut fuerint genti. qz sunt baptizati. Similit' et iu
dei mutant'. qz circūcidunt'. et hinc gentiliter adu
bitū. et h gentilitas raris. i. colloc' gentiliū. ul' p̄pe
tas qua aliquis dñ gentilis. et gentilicus ca cum.
Gentiles nati sunt ex iafet filio noe. Nam sic dicit

cris sup matheū. xpūs induxit populū in tēplū
ut gentes iudeis coniungat. ut impleat qd iacob
benedicens filiū suū iudam p̄pherauit. Alligant in
quit ad uitem pullū suū. que ē ista uitis iudea q̄
ex egipto translata ē. et in oriente plantata. et si
cut p̄pherauit noe de filijs suis dicens. Benedicēs
filius meus sem. dilatat deus iafeth et habitet in
tabnaculis sem. Gen c ix. Sem eniz erat pater in
deorū. Iafeth autem pater gentiū que p xp̄m in
exili sunt in tabernacula iudeorū. uide in iafeth.
Gentos. i. decem. Et componit' cū bis. et dñ vi
ginti quasi biginti. Et cum tris et dñ triginta. 23.
Genu. a gena ne dñ h genu indeci. in sing. h in
plurali h genua nuū nibus. Genua sunt conuice
ōnes femorū et crurū. dñā sic qz in utero sunt ge
nis opposita. ibi enim coherent sibi. qz infans in u
tero caput tenet inclinātū inter genua. et hinc est
qz homines dum ad genua se p̄ternunt. statz la
crimanf. uoluit eniz natura eos uterq̄ maternū re
memorare ubi quasi in teneb' residebant anteq̄
uenirent ad lucem. Et nota qz genua consecra
ta sunt mīe. Dicit eniz p̄hi singulas corpis pres
numinibus consecratas. aurem memorie frontem
ingenio. vñd venerantes deum frontē tangimus
sicut sancte crucis. dextera fidei. genua mīe. vñd
Genuinus a genus dñ ge **h** rangunt rogantes
numus na um. i. natural. et hinc genuinus id est
deus maxillaris. et etiā quilibz deus p̄t dici genu
inus. a genio ul' gigno. qz naturaliter gigni hēat
Vñd parsius. Et geminum fregit in illis.
Genus generis. a gigno nis fm hug. Et p̄f dñ
qz genus dñ a generando. Alij dicūt qz genus dñ
a ggnos quod ē natura. et hoc uerū ē recte et cau
satiue loquendo. sicut dixi in genero as. Et sumi
tur multipliciter genus. dicit' etiā genus multitu
do aliquorū siue collō ab vno p̄ncipio descenden
tū. et dñ genus p̄ncipium illius collōnis. Et ge
nus dñ p̄dicabile quoddā in dyalectica. Et tūc ge
nus sic describit'. Genus ē quod p̄dicatur de pluri
bus dñtibus specie in eo qz quid est. Itēz genus
.i. sanguis ul' origo. Et genus. i. manories. Et ge
nus. i. qualitas subalis. Et genus. i. accidens p̄m̄
ozacōnis. Et forte alijs modis dñ genus. uide in
in iij pte in c de ge no. multa eniz utilia iuenies
ibi. et etiā ubi agit' de secūda dēdi. et scia noim.
Geographus ḡphi mas ge. i. terre descriptor. a
geos quod est terra et ḡphos quod est scriptor.
vñd hec geographia ḡphie. i. terre scriptura. et
geographo phas. i. terram describere. Et cor' gra
Geomantia tie fe gen diuinacō que fit in terra
a geos terra et mantia diuinacō. Et sunt quatuor
geni diuinacōnis fm quatuor elementa. sicut in
aeromantia dixi. Et scias qz demones exp̄sse
inuocati aliqñ futura p̄nūciant p̄ homines uiuos
sicut in arrepticōis. Et hec diuinacō fit per phiro
nes. Quos uero futura p̄nūciant p̄ aliquas figu
ras ul' siḡ q̄ in rebz inanimatis appent. que q̄dem
si appent in aliquo corpe terestri puta ungue ul'
ferro aut lapide poliro uocat' geomantia. Si autē
in aere aeromantia. Si autēz in igne piromantia
Si autē in aqua pdromantia. Si autē in uis
ceribus animalium immolatorum in aris dēmo
num uocatur aiuspidium. uide in aeromantia.
Gometer ul' geomet' terre mensor. et pros p̄n'
Gometria terre mensuracō. ge terra. metron ḡ
con dicitur v **h**ce mensura latine fm papiā

nus de fluuio paradisi. uide supra in ge.

Georgicus. origo quod est cultura componitur cum ge et di georgicus ca cum. Et cor pnf. agricultor uel de cultura terre tractans. Vnde uigibj liber in titulat liber georgicoꝝ. i. de cultura terre. s. hugo. Papias uero dicit. Georgia terre opa uel cultura

Jn et et georgici carmen de terre cultura factum

Georgius rusticus. operarius terre rusticanus.

Gepte aperiens uel apertus interpretatur.

Gera grece latine interpretatur sacꝝ uel sanctu
Gerapiꝝ. Gera componitur cum piꝝ quod est me
dicina et di h gerapiꝝ uel gerapitaꝝ. quasi sacra
uel sancta piꝝ. ppter eius utilitatem. est enim opna

Gerara re et geranis in medicina. Et prodi pi.
plurali di. Gen xx. Et gerara penul cor est puincia
ubi berisabee oppidu constat fm pap. In auro dr
Saphaciam geraram quos liber iste uocat.

Gerarcha. Gera componitur cum archos et di hic
et h gerarcha e. i. sacer princeps sicut epus. vnde h
gerarchia ie eius ptas uel sacer principatus. et sunt
tres ierarchie. et in qualibet sunt tres ordines an
geloru. ut dixi in angelus. A gerarcha di gerar

Geraticus ca. **G**eraticus ca cu. ut actus gerarchici
ca cum id est sacer uel sacriatus. et dicitur a gera.

Geragessus filius canaã. a q geragessi pnf prodi
Gerion onis fuit quida rex hispanie tricorpor.
quod nichil aliud fuit nisi q fuerunt tres fratres
tante concordie ut in tribus corpibus quasi vna
anima esset. uel q ille habuit tria regna. Prefuit
enim balence maiori. et balrice minori. et ebuso.

scz hijs tribus insulis. et ideo fictus est esse tricor.
por. Ex hoc uiliter potes notare ad intelligentia
multorum que in h libro dnr. q si gmmatio uel
poete aliqua fabulosa uident dicere. non tamen si
ne causa hoc finxerunt. Nam ut dicit ouid in epy
si fuit errandum causas habet error honestas.

Germania. a gigno et mania componitur gma
nia. diues terra populis immanibus. Vnde ppter
ferocitatem gignendoꝝ populoru immaniu dicta
est gmania. Et sunt due germanie. Superior iuxta
septentrionem oceanu. Inferior circa renu. uel di
germania qj ferens inania. qz plerumqz abudant
ibi immania corpa hominu. et immanes naces
seuissimis durate frigidibus. qui mores ex ipso
celi rigore traxerunt. feroces animo sunt ibi homi
nes et semp indomiti raptu uenatu qz uiuentes
hoꝝ plurime gentes uarie armis. discordes habi
tu. linguis distone. et origine uocabuloru incerte
Vnde gmanus gmana germanum. et hic gmani
cus quida cesar. qz gmaniam deuicit. uel qz eo ano
natus est quo pater eius germaniam deuicit.

Germanicus penultima correpta in gmania est
Germanus. genitrix componitur cum mano nas et
di germanus na nu. pprie quidem germani uel g
mane dicitur. qui uel que hnt eandem matrem.
sed diuos patres. i. ab eadem matre manantes.
Et hinc quoddã genus anatũ dnr gmani. qz plus
ceteris diligant et nutrant. fratres gmani dicuntur
qui hnt eund patres et eand matrem. ut dixi in fra
ter. Item a gmania pt derivari gmanus na num

Germen. a gigno nis di h ger **A. de terra illa**
men mis. i. succulus pgnans uel botrio qui exit.
a ramo uel radice tuꝝgescendo id est inciuꝝ floris
Et gmen dicitur semen. uel di a gero nis. vnde g
mineus nea neu. de gmine exis. uel ad gmen p
nens. Et gmino nas nau. i. emittit gmen. uel pro

ducere gignit creare generare. Et componitur cum co
et di congmino nas. i. simul gminare. vnde h et
h congminalis et h le. Vñ aug de ciuitate dei. spi
cas coenas congminales rubigo interimit. Item
cum p et di pgermino nas. Et est actiuum gmino
cum omnibus suis compositis. Et compit mi.

Germineus nea neum penul cor in germen est.
Gero nis gessi gestus. i. facere uel ferre uel admi
nistrare. Gero componitur cum pluribus nominibus
ut armiger. scutiger. clauig. et similia. Et scias q
omnia predca nomina inueniunt posita substan
tine in quolibet gene. Et differt gere a ferre. quia
gerimus nã uolur naturalia aliqua que a natu. i
in nobis sunt. h ferimus imposita nobis. Itẽ ge
ro componitur cum pponibus. Nam componitur cum ad
ut aggero nis. Item cum con et di congero nis. i. co
gregare. accumulare. simul gere. Item cum di et di
digero nis. Item cum e et di egero nis. Item cum in
et di ingero nis. immittere infere. Itẽ cum re et di
regero nis. i. itẽ genit uel destruit gestu uel repor
tat. Item cum sub et mutato b in g di suggero nis
Gero et eius composita omnia sunt actiua. Et fa
ciunt pntiu in gessi. et sup in gestu. Et cor ge. vñ
quidã. Designat facio gero designat quocqz porro

Geron. gera interpretatur sacꝝ uel sanctu. vnde h
geron as. et h geronta re. i. senex uel sacerdos. vñ
geronteus a u. et geronticus ca cu. i. senilis uel la
geronca in geron uide.

Gerontomiu mij. ge neu. i. hospitale. locus ue
nerabilis in quo pauperes et ppter senectute sola
infirmi homines curant et pcurant. Et uidet co
positu a gero et comos quod est uilla uel comedo
qz talis locus in locis siluosis et in uillis soli esse
ut ibi gerontes comedant et reficiantur.

Gerra. a gero nis di h gerra re. i. nuga et inepti
a. et gerra. i. piscis insipidus et nullius saponi In
plurali uero adhuc aliud significat. nam gere au
dnr sepes ferre circa altaria et choros. vnde ger
ratus ca tum. geris circumdatus et septus.

Gero. a gerra di h gero onis. i. nugator ineptus
uel insipiens stultus indiscretus. insipidus ad
modu illius piscis. uel garulus. et tuc di gero qj
garzo. a garzio nis. Et hinc gzoneus nea neu. ad
gzoneꝝ ptiens. Et componitur gero cu con et di
h congzo onis id est gzo simul cu alio. uel congzo
nes dicuntur qui aliena ad se congregant.

Geria. a gero nis di h gerra se id est blatra. vnde
gerio las. Et componitur ingerio as id est infuscare

Gerulus la lum. a gero nis. et geru / faciem
lus qui gerit id est baiulus portator somanus ium
tus. Genula nutrix. portatrix. Et inuenitur h no
men substantiue positu in quolibz gne. et cor pnf

Gerundiũ. a gero is di gerendus da du. et h an
tiquos gerundus da du. p gerendus. vnde gerudi
uus ua uu. et p sincopa gerudius dia diuz. et ge
rundiua dicitur quedam nomina que gerunt di
modã significacõnem suoz uboz. Et insup si ue
niunt a ubis actiuis uel comunibus utramqz ge
nunt significacõnem. scilz actiuã et passiuã s. hugo
Alij dicunt cu quibus ego qz gerundiũ dndit ab
actiuo et passiuo impersonali neutro comuni et de
ponenti. Et si descendit ab actiuo exponitur p ubu
actiuũ. ut mgrãm legendũ est uirgiliũ. i. mgrãm dig
nũ est legere uirgiliũ. Si uero dndit a passiuo. debz
exponi p passiuũ. ut mgrãm honorandũ est a disci
pulis. i. mgrãm dignum est honorari a discipulis. et

hoc plenius habes in iij pre ubi tractat de specie
Gesa. a gero nis dicitur ab ubi ubi in c de genundio
hec gesa se genui armou quod gallice dicitur gisarma
ul gesa se a cecendo. et sunt gesa ul cese galloru
pila romanou. saxisse macedonum **Tur** in fine
Gessemani interpretat uilla pinguisima. et acui
Gessen locus egipti in quo habitabat iacob. et
Gestatoriu nis illud in quo ab **Tur** acui in fine
quid portat. ut feretur. Et dicitur a gesto gestas
Gesticulor aris atus sum. et in neutro genere
gesticulo as idem quod gesto is. et dicitur a gestus et
Gestio is iui ire. i. capere. et gestire id est **Tur** cu
gestus facere. scilicet diuisis agitare modis gaudere lux
uriari lasciuire. diffluere. scilicet gestire proprie maloru
est. gaudere bonoru. Et denuatur a gestus tus tui
Ita inuenit scilicet gestio tionis. et denuatur a gero nis
Gestito ras frequenter gestare. Et est fre de gesto
Gestiuncula cule diminutiuum **Tas**. et cor sti
parua gestio uel res aliqua minuta.
Gesto as aui frequenter gerere. ubi frequenter
uu. et format a gestu supino de gero generis. u in
o. **A** gesto scilicet gestamon gestaminis.
Gestorium nis. i. feculum. Et dicitur a gero nis
gestuosus sa sum. i. flexibilis. et diuisis agitabil
modis. unde gestuose aduuium. i. agibiliter flexi
biliter. Et hec gestuositas gestuositatis.
Gestus. **A** gero nis gestus ta tu. i. factus. porta
tus administratus. et scilicet gestus tus tui. i. actus ul
corpus agitatio. Inuenitur etiam scilicet gestu ti p actu
cre. i. gothi post getuli dicitur
Getulia lie quedam terra. Hinc getulus la iu ge
tie. a quo getulicus ta cu. Et ut fertur getulia pis
Gibberus a u qd sagine **Tur** carnes non habet.
nimis incubis. scilicet succubis. Et dicitur a gibb
Gibbus bi. mas gerere idem quod struma. scilicet struma
tumor in pectore. gibbus in posteriori scilicet in dor
so. quod notaui iuuenalis ubi dixit. Strumofu
atq; utero piter gibbos tumentem. et hinc gibbo
sus sa sum qui habet gibbum. sicut strumosus qui
habet strumam. Et comparatur gibbosior simus un
gibbose sius me aduuium. et scilicet gibbositas tis. Itz
a gibbus scilicet gibber beni qui habet gibbum. ul po
us ipse tumor scilicet idem quod gibbus. unde gibbe
rcsus a um qd habet gibbum qui plumbz tumor
bus oneratur Et comparatur sim huz Quid tamē
faciunt dicitur in gibba et gibbus ut patz in hoc
usu. In dorso gibbus. in pectore gibber habetur.
Giganteus rea teum. a gigas dicitur. Nij iij c.
De gene giganteo. et prod pnt. Unde ouid. Jam
qz gigantes iniectam faucibus et hna. Transierunt.
Gigantibomachia chie fe ge. i. pugna gigantū
aduuius deos. et componitur a gigas et machina
Gigas. gigno ul genitus componit **Tur** pugna
cu ge quod est terra. et dicitur scilicet h et scilicet h gigas anhs. et di
cuntur gigantes quasi gegantes. i. de terra geniti
ul gigantes quasi gegines. i. terrigenes. quia filij
terre dicitur fabulose fuisse. ge enim terra. gines ges
dicitur. et habet in obliquis n scilicet in nro non. uide in di
amas. Et facit gnis plural gigantū. format omni
ab ablatō singulari e mutato in **Tur** et addita um.
ut gigante gigantū. quietate diuitiū. tamen fm
usum huiusmodi genitui pferunt p sincopam.
Gigno. a ge quod est terra **Tur** diuitiū gigantū
denuatur gigno nis genui genitū. qz ex terra omni
a gignuntur. scilicet antiqui dicebant geno nis. quā lic
reraturam adhuc seruamus in pterito et in omni

bus ab eo formatis. Gigno componitur pigno
nis pgenui. Gigno cu suis compositis est actiuū
Gillo ul gello onis dicitur rusticus ineptus qui ali
ter baucalis ul bacalaris ul lucalis dicitur.
Gimnas. a gymnos quod est nudus dicitur gymnas
nadis. pugna lucta cufus. quia solent nudi exer
ceri in talibus ludis. et scilicet gymnasiū si iudez quod
gimnas. ul locus in quo fiebat. ante enim in lo
co alieno certantes cincti erant ne nudarent post
relaxato cingulo repente pstratus et examinatus
est quodā cursor quare ex consilij decreto archonipo
menes ut nudi deinceps exercitarent pmisit. ex
illo deinceps gimnas et gymnasiū dictū est a nudis
tate. qz iuuenes nudi exercerent ibi ubi sola tan
tū uerenda cooperiebant Et hinc facta translatō
ne studiū scolariū et mgōz dicitur gymnas. et locus
studij dicitur gymnasiū. et quōz ipm studiū. qd sicut
in palestra corpus. sic in studio animus exercet.
Et hinc accidit qz omniū ppe artū exercitiū uel
locus exercitiij gymnasium dicatur ut scola. Et ut
dicitur quidā. Gymnasiū grece exercitium uocatur
et hinc gymnasium dicitur genalis locus exercitiouz
nā et balnea et loca scolariū et cursorū et athlo
tau gymnasia sunt. qz ibi homines in sue artis stu
Gymnasiarches dicitur mas ge **Tur** dio exercant
pnceps in gymnasio. et componit a gymnasium
Gimnasiolum li dimi. puum studi **Tur** archos
um. ul puus locus studij. ul puum gymnasium
Gimnastita te cōmunis ge. i. luc **Tur** cor penl
tator. palestrizator. et denuatur a gimnas nadis
Gimnasium si i in gimnas exponitur.
Gimnia nie fe ge. i. exercitium quod fiebat i gim
nasio. et dicitur a gymnos. et scilicet gimnicia cie idem.
Gimnicia in gimna uide.
Gimnicus ta cu a gymnos. ut gimnicus ludus
Et est gimnicus ludus uelocitatis et uirium gloria
Cuius quōz sunt genera. saltus. cursus. iactus. uir
tus. et luctatio. Et corripit penultimam.
Gimnologizo zis gisi gisisti. i. nude loqui ul nu
de racōinari. Et componit a gymnos quod est nu
Gimnos grece la **Tur** uis et logos sermo ul racō
nue dicitur nudus. et uisum in latinū dicitur gymnos a u
Gimnosophista te cō ge. i. doctor uel magister
in gymnasio. Et componit a gymnos ul gymnasi
um et sophista. et hinc gimnosophiste dicitur sunt
quidam philosophi qui nudi p opacas indie so
licitudinis solebant phāri adhibentes tantū geni
talibus tegmina. ad modum iuuenum qui nudi
exercerant in campo. Iero in epl ad paul caplo
v. **Tur** gimnosophistas et famosissimam sol me
Gingina ne dicitur a gigno nis. qd **Tur** sam uideret
ibi centes gignant. gingina eniz caro est ubi dicitur
gignant. unde ginginanus ria num. quod ad gin
Gion est locus ubi salomon **Tur** ginam pertinet
iust inunctus. uide in geon.
Gipsum si neutri ge cognatū est calci. et est nois
pccū. et inde gipseus a um. de gipso exns ul ad
gipsum ptinens. et gipso as gipso linire. vnd gip
Giraculū li est illud **Tur** status ta tū gipso linitus
cu quo pueri ludūt quod in summitate canne ul
baguli uoluitur. et contra uentū cū impetu defer
Girgillus. a ginus ni dicitur scilicet h girgil **Tur** et cor cu
lus li. instrumentū femineum quod alio nomie
dicitur deuolutorū. qz utendo in giruz inde fila deuol
uūtur. filiū eniz de colo ducit in fufum. a fuso in
alaby ul traductorū. ab alabro in girgillū ul de

uolutorium. a gurgillo in glomicellus. a glomicello in pannu. a panno in telam. Item gurgillus est lignu mobile de quo fums in putrum cum situla dimittitur ad hauriendu aqua. Et dicitur gurgillus quod uero as aui a girus dicitur. et est in girum uisatur girare in giru uolue ul' cecidare. et componit cogiraras. regiraras. Et est actiuu cum omnibus suis compositis. Et producit gi. Vnde phisilogus. Natus non uigilat dum sol se tercio girat.

Girouagor. a girum et uagor nis componitur girouagor aris circumcirca uagari. Vnde girouagus a u erroneus instabilis. circumcirca uagari. Et dicitur huius nri masculini generis. et hoc est in uerbo uerbum nri inuenitur. scilicet circumitus uerbum.

Git est genus leguminis similis cimini in qntitate. h. nigri coloris. et in pane dulcorando spargit ut dicit glo. isape xxviiij. uel ut dicit medici. git calidu est et siccum secundo gradu. et est git herba que inter frumentu orit. et semen nigru et qsi triangulum facit. aliquatulam habet amaritudines uirtutem habet dissoluendi et consumendi. Et est incedinabile git. Et acuitur in fine.

Glabellus. a glabus dicitur glabellus la lu. i. nudus. sine pilis un' hec glabella le. i. grana ca pigo. quia nuda est et sine pilis.

Glaber bra bzum lenis facie imberbis sine pil' ul' nudus ul' curiosus. Vnde augustinus de ci dei Glabros inquit aut male barbatos uidemus.

Glabrion glabrionis masculini generis. i. caluus ul' imberbis. ul' timorosus. Et dicitur a glaber

Glaciola cule diminutiuum parua glacies. Glacies. gelu componit cu aqua et dicitur h. glacies ei. quasi gela quies. i. gelata aqua. Vnde glacio as glacie stringere. Et est actiuu cum omnibus suis compositis. Et h. et h. glacialis et h. ale frigidus glacie plenus. De glacie dicit donatus. Mater me genuit eadem mox gignit ex me. Et signat p h. enigmatice aqua in glacie concrefcere. et eandem

Gladiatorius in gladio as est. h. natus effluu gladio as dicitur a gladius. et est gladiare gladij dimicare. unde h. gladiator onis qui gladio dimicat et est nomen cuiusdam officij quod olim rome exercebatur in arena. unde h. gladiatura re ars illa ludus ille. et gladiatorius nra nu. quod pntz ad gladiatores. ul' quod exerceat a gladiatore. Vn gladiatorius ensis. i. ensis gladiatoris. Et gladiatorius ludus qui exerceat a gladiatore. Gladio as componit digladio as. diuisis modis gladiare. co gladio as simul gladiare. Gladio in hac significacone cu suis compositis est neutru. Item gladio as. i. gladio interficere. et in hac significacone cum omnibus suis compositis est actiuum.

Gladiolus li dimi puus gladius. Gladiolus est dicitur quedam herba quia sit folijs gladio simil' tirso cubitali floribus purpureis.

Gladius. a gula dicitur h. gladius dij. gladius generaliter dicitur ensis in plio. h. ensis feru tantu est. Gladius uero rotus. h. pprie dicitur gladius qd guladius. quod gula diuidit. Nam cetera membra securi magis solent truncari. h. collu gladio tantu. Et ad h. p mium factus est. Et est etymologia. Et scias quod mucronis gladius spara sunt nomina synonoma.

Glandeo. a glans dicitur dicitur glandeo dicitur ui. i. glandes habere ul' emittere. Vnde glandesco cis in dicitur actiuu. Item a glans dicitur deriuatur glandeus andeandem. de glante exnis. ul' ad glandem pntene

Glandicula le diminutiuum parua glans. Glandiosus a u glandibz abundans. et dicitur a glans Glandula. a glans dicitur dicitur h. glandula le. et hoc glandulu idem. scz ps intestinox ul' nodus q sub cute nascit ex humorz abundantia. Et cor penul Glands dicitur se ge factus quercu. Glandes etiam dicitur masse plumbeae facte ad modu glandiu que Glarea res. i. argilla pntiuntur cum fmdis scilicet terra humida ul' lapilli pui quos fluuius trahit. Job xxx. Aut super glaream.

Glaucoma. a glaucus dicitur h. glaucoma matif qd antiqui dicebant h. glaucoma me. i. macula in oculo. ul' nebula et caligo et obscuritas oculo. un' plantus. glaucoma ocul' obijdemus eu qd ita fa

Glaucus. greci pntimus. ut qd uidet ne uideat glaucu dicitur albu. unde h. glaucus quida piscis quod sit albus. et glaucus ca cu. i. splendidus. ut oculi glauci. i. splendidi. habent eniz candores admixtu uirori. Et glaucus ca cu. i. subniger. Est enim glaucus color ferrugineus subnig et glaucus uiridis et flauus. Glaucus ergo albz splendidus subniger rubeus flauus uiridis. Quod glaucus dicitur albus ul' splendidus ul' flauus tractu est a greco. Quod glaucus dicitur uiridis ul' subnig tractum est a glauco. qui dicitur deus. maris. Nam color maris uiridis et subniger est. Et compatur. A glaucus dicitur h. glaucitas Gleba be se ge. du. i. tatis. et h. glaucedo dinis nis cspes cu herba. et dicitur a globus. quia fit quasi globus. unde h. glebula le. et glebella le dimini et glebosus sa sum. et inde h. glebositas tis Item a gleba hic glebo glebonis rusticus arator.

Gliceni. a glicin dicitur h. gliceni se ge ppum nomen mulieris causa adulaconis et blandimentu qdam diminucione impositu. ut mea gliceni qua si mea dulcicula. et est tale nomen uoce neu ge. sig nificacone uero se. et in dedinacoe sumit articulum feminineum. quod qualitas uocis essentiam rei n

Glicin ul' glicon grece. latine dulce. h. mutat. Glirius. a glis iris dicitur glirius a um. et gliriscus ca cu. stupidus. torpens. sompnolentus. q multu dormit. Glirius etiam dicitur de glire factus ul' ad gli

Glis. a glisco dicitur h. glis glinis rem pntene. denuat. quoddam genus muum qd multum dormit. Et dicitur sic quod sompnus facit glires pingues et crescere. tota enim hieme dormiunt. et qd morui exnt. estate reuiuiscunt. Item a glisco h. glis glissis. i. carduus. qui alio nomine dicitur lappa Item a glisco h. glis glinis. terra argillosa. De his tribus Glis animal glis terra tenax glis lappa uocatur Ris pmuz. glissis tenet altera. tertia glitis Ris animal. nis terra tenax. nis lappa uocatur Sic genus et nomen cognoscitur et gntis Item a glisco. hic gntis gudis idest muffa panis uel vini.

Glisto. a glistin qd est dulce. dicitur glisco dicitur. Que enim dulcia sunt desiderare solemus. gliscere eniz est cupere uel desiderare. resplendere. crescere. ardescere. pinguescere. tumescere. supbire. uel indignari. Glisto cu suis compositis si qua hz neutru est. p desiderare uo est actiuu Et caret pterito et sup finisum. debet tamen h. analogiam facere gliui glitui. Et formatur a pntre sco in ui pteritum. Et sup a pterito ui in tum. sicut nosco noui notum.

Glistosus sa sum. id est lapposus. uel lappa plenus. Et dicitur a glis glissis.

Glitrosus sa sum. i. argillosus. et dicitur a glis glinis

Globo has bavi dicitur a globus Et est globare accre-
nare. cumulare. rotundare. solidare. conspirare. glo-
bosum facere. unde globatum. i. cumulatum. spissum.
Globo componitur agglobo has. conglobo has.
unde conglobatum. agglobatum. adubia Et globo
cum suis compositis est actum. et cor glo. quod per in h
usu. Hinc quoque globata pila fertur glomerata quoque fila.

Globus bi. mas genit. et h glomus mi. et h glo-
mus ns dicitur glomus ns coadiunaco et glomeratio fi-
loz. glomus mi illud idem uel circulus Globus
vero est aliaq reu coadiunaco et cumulus. tamen p-
prie dicitur globus quodlibet solidum et rotundum. scilicet soli-
da rotunditas hinc tres equales dimensiones ut mun-
dus. unde mundus dicitur globosus uel globatus. Unde
marcial. Mundus genitus ex iij elementis idem quoque
totum in modum sperae globatus. Item a globus glo-
bosus a u. Et comparatur. Unde h globositas tans

Glomeratio as aui are. i. cumulare. adunare actua-
re. unde glomeratum adubi. i. cumulatim aduna-
tum. Et componitur agglomeratio as conglomeratio as
deglomeratio as. i. deuoluere glomos destrucere. Eglome-
ro as in eodem sensu. Item inglomeratio as. Glome-
ro et eius composita omnia sunt actiua. Et cor pen-
sant. Et denotatur glomero as a glomus eris h bu-
cacionem. Et ponuntur tales usus in grec. Conge-
nitas lapidum tibi sit glomeraco fibi. Lignorum prope dicitur

Gloria a clarus dicitur h gloria rie scilicet frequens fa-
ma cum laude. et dicitur gloria quasi clara. a frequenti
a claritate. g p c. uel gloria quasi glauia. id est
gerens lauream. et est et hoc. Et inde gloriosus o-
solum. et comparatur. unde h gloriositas tans. Et co-
ponitur ingloriosus sa sum. quod sit sine gloria. i. tunc
pbiis. Et ingloriosus immemor glorie. Item a glo-
na gloriosus et componitur congloriosus ans.

Glorifico cas cui care uerbum actiuum. glori-
osum facere. Et componitur a gloria et facio.

Glonola le diminutiuum parua gloria.

Glos gloris cognata feminini generis.

Glosa se dicitur a glossa quod est lingua. Et differt
inter commentum glossam translationem et textum. com-
mentum est expone uerborum interpretacionem non considerans h
sensum. deseruit enim exponi sine alicuius libri et
non constructioni licere. accipit quoque commentum
largius scilicet pro quolibet libro. et tunc sic diffinitur
commentum est plurimum studio uel doctrina in mente
habitorum in unum collecto. ut dixi in commentum. Glo-
sa est expone sententiae et ipsius hanc que non solum
sententiam hanc etiam uerba attendit. uel glossa. expone
sententiae hanc continuans et exponens. Unde dicitur
glosa quasi glossa. i. lingua. quod tamen lingua doc-
torum adesset et exponeret et licere exponente inhi-
nt et sensum enudiat. Translacio est expone sine p-
aliam linguam. Textus est liber ipsius doctoris co-
tinens tractatum sine hanc uel sententiae expone. Vel
textus est ipse tractatus libri sine expone hanc uel
sententiae. A glosa dicitur h glossula sula dimini. et glosa
as et glosulo as ambo actiua cum suis compositis
et glosarius na nunc qui glosat uel qui glosatur.

Glossa se. i. lingua. Et componitur cum bos et o-
nos et agnus et dicitur h buglossa se. et h cinoglossa
se. et h agniglossa se. herbe sunt. quod bouis lingua
et canis lingua. et quasi agni lingua. uel in forma
quod sunt formate ut ille lingua. uel in tactu et aspe-
nate. Et prode primam glossa. geminat enim s. unde
quid. Osse caret glossa p quia frangunt et oia.

Glossula le diminutiuum parua glossa
lumo nunc mire. Unde glutitus tus porconis
damor est. et prode glu. Unde quidam. Hymnit e
quus. glutit porcus. pipiat quoque nifus.

Gluten. a glutio tis dicitur h glutie inu. terra tenax
utilis ad compages nauium et alioz uasoz. quod
bitumen inis dicitur. Unde glutineus a uim de glutine
exis uel ad gluten pertinens. Et glutuosus sa sum

Glutinum. a gluten. i. plenus glutine uel tenax
dicitur h glutinum ni. unde h glutinatum idem quod glu-
tinum. quidquid coniungit scilicet uinculum. prope tamen glu-
tinum est illud tenax quod fit de glutine ad aliquod
linendum. Et a glutinum denotatur glutino nas. i. con-
iungere. glutino colligere. unde de glutinante et glut-
nate. i. coniuictim. Et componitur agglutinatio as. i.
adiungere. alligare. Item conglutinatio nas. i. coniu-
gere. Item reglutinatio nas. i. iterum coniungere. Et est
glutino actum cum suis compositis. et cor n. Unde
in aurora. Inuisat limus sic et conglutinatio quod
Iero in epl ad paul c j. et xpi glutino copulata.

Glutio. a gula dicitur glutio tis nui uel glutij p sin-
copam. et est glutire absorbere. uorare comedere.
Et componitur cum con et dicitur conglutio tis. i. sil glu-
tire. Item deglutio tis. i. ualde uel deorsum glutire.
uel a gula iam iugulatu emittere. Et in eodem sen-
su eglutio tis. Item inglutio tis intro glutire. Itē
preglutio preglutis ante glutire uel retro a gula
eijcere. Item transglutio tis. Glutio neuter est cuius
omnibus suis compositis. Et prode glu. Unde qui
dicitur. Quem qui deglutit cum secum ad carera ducit.
Et scribitur per t glutio quod patet p secundam p
sona glutis. et facit prentum glutini uel glutij p sin-
copam.

Glutio onis. i. leccator uel deuorator. Iuxta
dicitur a glutio tis. uel glutio qui gular. a gula.

Gnanus ra num. i. sciens. pitus. doctus. scilicet qui
ex arte scit quater aliquid fiat uel sit facere
dum uel fieri debeat. siue illud faciat siue non. Et dicitur
gnarus p nanus. et apponitur g p prothetis. uide
natus ti. i. filius quasi ge. i. eci. in ignarus.
neratus. et hoc gnata. i. filia quasi generata. et ap-
ponitur ibi g per prothetis. uide in natus.

Gnauus gnaua gnauum pro nauis Et apponi-
tur ibi g per prothetis. uide in nauus.

Gnidus gnidi gnido. insula est de qua in actibus
xxxv. Et uix deuenissemus circa gnidum.

Golgotha sinum est Et interpretatur caluaria non
ob caput. uel caluicium ade. quod mentiuntur ibi se-
pultum. sed ob decollationem dampnarorum. Jo-
hannis xix. Hebraice golgotha. Et acuit in sine

Golias lie ipsum nomen cuiusdam philistei que
interfecit dauid. d quo in auro dicitur. Exiguus mag-
num uicit puer ille goliath. Allegonice dauid interfe-

Gomor mensura. Iuxta goliath. i. xpis dyabolus
est antiqua continens quicquid lextarios. Et ac in sine

Grabatum. gra grece latine dicitur caput. Unde hoc
grabatum si redinatum capitis suscepco. Et uidetur
componi a g et batin quod est gradus. scilicet ad quod g
dimur. ut ibi caput redinemus. genus est ead lecti
Et prode pnt. Inuenit etiam h grabatum p gremio.
Et tunc cor penl. xv. Pro gremio grabatum p lecto

Graculus li. a garrio nis dicitur. Iuxta grabatum
non sicut quidam dicitur. quod gregatim uolent. cum
sit manifestum eos ex uoce garulicatis nuncupan.
est enim loquacissimum genus animal. et uocibus

Gradale lis dicitur a gradus. i. importunum. et cor cu-
quod gradum canitur post responsum secundum

bygucōnem. Quidam etiam dicunt graduale lis.
Gradarius. rj. i. palefridus. Et dicitur a gradus. Et
describitur sic. Gradarius est equus mollis incellus.
sine succussatura innitens uel incedens. Et grada
rius gradaria gradarium quod fit gradatum.

Gradacō est quidam color rethoricus. de quo dixi
in quarta parte in capitulo de coloribus rethoricis.

Gradior denis gressus sum gredi. i. uado. Et cōpo
nitur cum p̄pōnibus et dicitur aggredior denis. antegredi
or denis. Congredior denis. Egredior denis. Ingredi
or denis. Progredior denis. Pregredior et p̄gradior
inuonitur. p̄tergradior. Regredior. Transgradior
Gradior cum omnibus suis compositis est de po
nens. Et omnia mutant a simplicis in e. p̄ter autē
ḡdior et p̄ḡdior. Et omnia faciunt sup̄ in gres
sum. sicut et simplex. Item gradior et eius cōpo
sita compliunt hanc sillabam gra uel gre

Graduus. a gradus dicitur h̄ ḡdiuus ui. i. mans. q̄
gradatum incedit ad bellum. uel graduus a ḡdin
quod est uibracō haste. uel graduus quasi craton

Grado das autē are. i. ḡ diuus. i. potens deus
dibus ornare. uel p̄ gradus ducere. Et dicitur a ḡdus
Et componitur cū de et dicitur degrado as autē. i. gradus
destruē uel a gradu remouere. deponere a gradu
dignitatis. Item cum re et dicitur regrado as. i. degra
dare. uel de ḡdatū in gradū restituere. Item cū re
tro et dicitur retrogrador dantis. retro gradi. i. retro ire
gradi retro. Grado as cū omnibus suis cōpositis
est actum. p̄ter regrador aris quod est deponens et ab

Gradus. a gradior denis dicitur solutū. et cor̄ gra
h̄ gradus us ui. sc̄z id p̄ quod ascendit ad altare
uel ad pulpitu uel ad aliū locū. Gradus etiam est sta
tus p̄prie dignitatis. et gradus iter ordinatū. uel
ḡdatum. i. p̄ gradus. Et cor̄ gra. Unde quidam. mu
rat nupta genus h̄ generata gradū. Quō gradus
h̄m decretistat computent dicitur in consanguinitas

Gramma me grece latine dicitur linea. unde ḡci di
cunt h̄ ḡmmaton. i. l̄ā. hoc ḡmma matris p̄ eod̄
et dicitur a linea. quia lineatim fuit l̄ā. id est quibus
dā lineis et p̄tractōnibus. grammaton uenitur in
latinū et dicitur h̄ ḡmmatū n̄. i. l̄ā. Unde theodolus.
Grecoꝝ p̄mus uestigat ḡmmata radiuus. Et hic
ḡmmatus qui sumit iniciū legendi. uel qui p̄ pa

Grammatica. a ḡmmaton dicitur q̄nas legē potest
uel a ḡmma quod est l̄ā dicitur h̄ ḡmmatica ce q̄i h̄
teralis scientia. non a p̄ma parte sui. quia p̄mo t̄c
rat de l̄is. sed p̄ effectū. quia efficit l̄atum. unde
et sic describitur. Grammatica est scientia recte scriben
di. recte p̄nūciandi recte constuendi gnara. Docet
enim haec ars recte scribere. sine quo non est habere
p̄fēcōnem ipsius artis. Nec tamen ob hoc iniungo
officiū scribendi artificio huius artis. scilicet potius
scribendi scientiā. Oportet enim ut sciat figuras
cognoscere. et qualiter debeant fieri. et que cui sit
uel que nō sit p̄ponenda uel supponenda. et omni
no figuras sibi eleganter et artificiose coaptare et
hoc quidem necessariū est si non sufficiens. sicut
nec alia duo que refrant que ad huiusmodi artis
q̄ p̄fēcōnem exiguntur. sc̄z recte scire p̄nūciare et
recte construere. ex quibus omnibus quasi inteḡ
liter haec ars consistit. Quae autē dicitur ḡmmatica quasi
ḡmmatoꝝ theca. i. l̄āū repositoriū et h̄mologia
est. et hinc ḡmmaticus ca nū p̄tinens ad ḡmma
ticā. uel ḡmmatica instructus. Et comparatur dicitur
issimus. unde ḡmmatice eius sine adūbium. Et
ḡmmatizo as. i. ḡmmatice loqui. uel h̄m quosdā

Grammatica est scientia recte loquendi recte scriben
di origo et fundamentū omnium artium liberalium.
Consistit autē haec ars p̄ncipaliter in consideracō
ne quatuor rerū. scilicet litere sillabe dōnōis et o
racionis p̄fecte. Et scribuntur predicta per duo m

Gramen inis noui ge. a gemino nas dicitur. et p̄t ḡ
men dicitur quelibet herba que ḡminet sicut robur
omnis ligni. cutis et species. q̄ sit summissima. spe
cialiter tamen est quedam herba que nascitur ex h̄ma
no sanguine. Et quedam alia herba que etiam mor
tua recenti herba renascitur et uulgo ita uocatur. et
dicitur sic. q̄ multū ḡminando multiplicet. uel dicitur a si
tu sc̄z ab agro. q̄ plurimorum agrorum sit. unde et ip
sum greci agreste nūcupauerūt. Quisq̄ etiam inueni
tur pro radice talis herbe. Item a ḡmen ḡmineus
nea neu. quod totū est ex gramine. uel quod ad ḡ
men p̄tinet. et ḡminosus a u quod ḡmine abun
dat. ut locus. Et comparatur. Item a ḡmen dicitur grami
no nas nauis nare. quasi ḡmina colligē. uel ḡmina
implere. Et componitur con ḡmino nas. De ḡmino
nas ḡmina euellē. Item in ḡmino nas ḡmine im
plere. Et sunt neutra omnia. Et a ḡmino nas dicitur
ḡmineo nes nui. i. esse uel fieri ḡminosum. et hic
ḡminesco cis. inchoatiuum. et cor̄ predicta mi.

Gramino nas in gramen exponitur.

Grandeo. a grandis dicitur grandeo es ui. i. esse uel
fieri grandem. unde grandesco cis inchoatiuum.

Grandeuus ua uel p̄n̄l prod. i. ḡndis eui. scilicet
genex. Et componitur a grande et eum.

Grandiloquus a u. i. grandia loquens. A gran
dia et loquor. Et corripit penultimam.

Grandino nas penultima correpta in grando est.
Grandis. i. magnus. si grandis ad corpus. mag
nus ad animū refertur. Et dedinat h̄ et h̄ gran
dis et h̄ de. Et facit accus pluralē grandes uel gran
dis. Et comparatur ḡndior issimus. unde ḡnditer
dius me adūbiū. et h̄ granditudo dinis. et h̄ gran
ditas tatis. Grandis componitur p̄grandis. h̄i ḡrā
dis. q̄grandis. grandeuus ua uel. ḡndiloquus qua
quū. Grandiscnus sona sonū. i. grandia sonans.
Et componitur a grandis et sono. et corripit so.

Grandisonus na num in grandis uide.

Granditudo dinis in grandis est.

Grandiusculus la lū. penl cor. i. aliquantulum
grandis. Et formatur ab hoc comparatio grandius
addita culus la lū. sicut et maiusculus et similia.

Grando. a ḡndis dicitur h̄ grando dinis. quasi gran
dis data. uel grando deriuatur a granū ni p̄pter si
militudinē. et inde grandineus nea neu. et ḡrādi
nosus sa sum. et grandino as. i. ḡndinem emittē
uel ḡndine p̄cutere et deuastare. Et cor̄ di. Vñ in
aurora Carnis luxuriā grandinat ira dei. Et scias
q̄ grando frequentius fit in tempore calido q̄ in
tempore frigido. q̄ tempus calidū simile est loco ca
lido. et tempus frigidū simile est loco frigido i cau
sando matenā nubis calidissimi. Cuius quidem ca
est quia calor frigori contrarius est. et ideo sicut fri
gus spissat nubem. ita calidū dilabit et segregat
et p̄bet eam undiq̄ aptam frigori ad ingredien
dū. sicut et corpora rare substantie et porose facili
us multū frigore ledunt. q̄ corpora spissa et crassa
que paucos et strictos habent poros. Vñ corpora
mulieꝝ minus ledunt q̄ uiroꝝ. et flegmaticorum
minus ledunt q̄ colericorum uel sanguineorum. ex ca
litate ergo nubis apitur nubes et recipitur fri
gus ad interiora nubis. In hora autē caliditatis

calor est vndiq; expressus in aere. et ideo totū frīgō ab aere expellit ad vnū locū et uehement' multiplicatur. quod multiplicatū in nubem totū ingreditur. et congelat aquā eius in grandinem. s; in tempibus frigidis frigus dispersum ē in aere toto et iō nusquā multiplicat. vn̄ locus p̄p̄us nubibz n̄ h̄z tunc frigus nisi cōmune aen. nisi contingat h̄ p accidens scz q; calidius uapōibz replentibz vndiq; aerem frigus ad locū nubitū expellitur. tunc eniz possit generari in h̄p̄me grando. ¶ Sed p̄t esse dubiū. quare non generat̄ tūc grando frequētius in estare. cū hoc tempus sit calidissimū. Et quare non frequētius generat̄ in autūpno cū autūp̄nus h̄ solis motū equabis sit p̄p̄inquitati solis sicut ē tempus v̄nū. Cuius causa ē. q; ideo generatur raro in estare. q; calor solis tūc fortis existens plus s̄m naturā consumit de humore q; eleuet. et ideo tunc exicat terrā et aerem. et inducit maturitatē fructibus. Et ideo p̄scindit̄ h̄ plurimū materia ḡndinis et aliaq; humidā imp̄ssionum. In autūpno autē p̄cedens estas exiccavit locū aens et terram ita q; tempauit frigus autūpni. Et non p̄t inducere paulatim humidū ad mitigandū siccū quod estas induxit. s; in uere calor uenis inuenit in superficie terre natans humidū qd frigus hyemis induxit tū ex pluuijs. tuz ex conuisione aeris in aquā. tū exp̄mendo ex terra. et ideo tunc agit in humidū. et facit multaz materiā humidiorum uapōū. Item nota q; grando cadens non solum destruit fructus quos inuenit sed etiā impedit fertilitatē terre in sequenti anno. et ea que percutit reddit inutilia in tantū q; etiā iumenta nō recipiant ea delcābiliter in cibū. quod non facit gutta magna. et h̄ ideo. q; frigus multū ē in grandine. frigus autē est qualitas mortificatiua. et h̄ uetus manet in aqua. que liquefacta in ḡndine humescit terraz. et impedit fertilitatē eius. et infusa fructibus extinguit in eis calidiorū naturale. digerens humidū nutrimentale fructuū. et ideo crudus remanens generat iumentis abhominacōnem. gutta autē magna cū sit calida totū facit oppositum quā sola uenit ita q; ḡndo eam non sequit̄. Est enim ipsa bone cōmixtionis cū aereo et subtili terrestri. et habz multū in se de calore uapōis ex quo fit. Et ideo optime infundit terram. et si ledit aliquid fructus teneros. h̄ nō facit nisi ex uis p̄cul

Graneo. a ḡno as dī ḡneo es ui. i. habz uisibz bere ul' emittere ḡna. Vnde granesco cis inchoa.

Grano nas in granum exponitur.

Granū. a grandis dī h̄ ḡnū ni. q; crescendo ḡnū de efficitur. et ē generale cuiuslibet seminis. p̄ excellentiā tamen frumentum dī ḡnum. Vnde hoc granū h̄. et h̄ ḡnellū li di. et h̄ ḡnarium ubi granū reponitur. Item a ḡnum dī ḡno nas aui are ḡnis implere. Et componit̄ cū prep̄ōnibus cū de e in. et dī conḡno nas. de ḡno nas. ḡna excutere. et auferre. et e ḡno nas idem. In grano nas intus ḡnare. uel ḡna in horrea mittē et reponē. Grano et eius composita sunt actiua. Et producunt gra.

Graphia. a grāma ul' grāmāton apud grecos. dī ḡphus. i. scriptor. vnde ḡphia. i. scriptura. Et ḡpho as. i. scribo is. Et componit̄ apud grecos cataḡpho as. i. transcribo. Et sunt diuise p̄p̄ōnes cata et cate. et ita alia est compō in p̄terito alia in p̄nti. Alicer eniz iūctura compōnis non maneret in mobilis. quod p̄sallent agere. Et a ḡpho hic gra

phus. i. scriptor. vnde grapho as. i. scribē. Item a ḡphus h̄ graphia. i. scriptura. et ac p̄nt' graphia

Graphius. a ḡphia dī h̄ ḡphius phij. et h̄ gra phij phij id est stilus cum quo scribitur in cera

Graphus phi in graphia uidet.

Grassor arie ans atus sum dī a gradior tenis. et ē grassari inuadere p̄petrare. latrocinari predari impugnare. p̄p̄rie grassari est crudeliter gradi. Et dī sic ab impetu ḡdiendi ad crudeliter agendum Vnde h̄ grassator qui crudeliter agit. latro p̄da tur seuiens crudeliter et homicida. Et ponit̄ quāz p̄ niti ul' conan. uide ergo ne ponas grassari pro grassari et econuerso. In ij reg c h̄ dī. ut cesser in dignacō que grassatur in populo. i. que deualtat

Grates gratū fe ge. i. ḡ. Nul' crudeliter gradiē ne. s; grades deo agunt̄. grā uero hominibz. et dī ḡtes a grā. Sed h̄ sepe corrupit̄ apud autores gratias enim sepe referunt deo. ḡtes hominibus

Gracia cie dī a ḡtis. et est grā donū ul' donatio amor. Et dī gracia quasi grans data. vnde gracia la le dimi. et grōsus sa sum grā plenus. Et in h̄ grōsitas tatis. Et componit̄ ingrōsus. i. non graciosus. Et comparatur et dī p̄p̄rie grōsus qui plus uoluit q; mereatur tribuit. Quare vni non dicit̄ om̄s grē habes in utus. ¶ Hic nota q; ē grā gratis data. ut bene legere cantare p̄dicare. et simili a. et huiusmodi grē non dantur om̄es vni. Imo ut dicit aplūs. Diuisiones grāz sunt. Alij datur sermo sapientie. Alij sermo scientie. Alij grā linguaū rē. Et ē grā gratū faciens. Et circa hanc p̄t. queri. an detur h̄ capacitatem naturalī. Ad h̄ dico q; mensura h̄ quā datur grā gratū faciens uel cantas ē capacitas ipsius anime que ē ex natura simul et dispōne que ē p̄ conatū operū. Et q; s̄m eundem conatū magis disponitur natura et melior. ideo que habz meliora naturalia dūmodo sit par conatus magis recipit de p̄fēcōnibus infusis Et que habet peiora naturalia quāq; magis recipit si assit maior conatus. Item scias q; ē gracia opans et coopans. siue p̄ueniens et subsequens Grā opans prepat hominis uoluntatē ut uelit bonum. Grā uero coopans adiuuat ne frustra uelit. utramq; grām ut dicit aug' scz p̄uenientem et subsequentē. i. opantem et coopantem aplūs cōmendans dixit. Non ē uolentis nec currentis. s; miserantis dei. Non enim ideo miseret̄ deus alicuius q; uoluit et cūcurrit. s; ideo uoluit et cūcurrit. q; miseratus ē deus. Paratur eniz uolūtas hominis a deo. et a dño gressus hominis dirigunt̄. Ideo congrue ait. non ē uolentis nec currentis s; dei miserantis. Non q; hoc sine uolūrate n̄ā agatur. sed quia n̄ā uolūtas nil boni agit nisi diuinitus adiuuet̄. Vnde aplūs alibi dicit. non ego s; grā dei mecū. Non ideo dicit. q; nil boni agebat. sed qui a nil boni ageret si illa non adiuuaret. Et uidet̄ quibusdā non irrationabiliter q; vna et eadez sit ḡtia. i. donū. eadem utus que opatur et coopatur s; p̄pter eius diuinos effcūs dī opans et coopans Operans eniz dī inquantū liberat et prepat uolūtatē hominis ut bonū uelit. Cooperans inq̄tū eandem adiuuat ne frustra uelit scz ut opus faciat bonū. Ip̄ia enim grā non ē ocioīa s; mereē augen ut aucta mereatur et p̄fici. Et scias q; gratia sanat formaliter. ut dicā in sacramentū. Item uolo te scire q; grāz accō ē inuitacō ad plus dandū utq; hō sine grā possit n̄ peccare dicā in peccō as

Gratificor aris atus sum. ex gratus ra tū et fa
no componit. et est gratificari gaudere. uel grās a
gere uel grātum facere uel equipare. unde gratificus a
vm. i. grās uel grātum faciens. ppne autē dī gratifi
cus qui facit bonū grās. Graculus qui plus unicu
iqz q̄ mereat tribuit. Gratus tantū animo. Gra
tificus et animo et corpe. Et cor̄ penl̄ gratificor
Gratis aduerbium qualitatis scilicet sponte sine
causa. sine spe remunerationis. sine precio.

Gratator nō in gratulor uide.
Gratuitus. a grātus dī grātuitus a vm. i. grās da
tus et habitus. unde grātuitē adubiū grās sponte.
sine cā. p q̄ inuenit qn̄z grātuito abltis uel dātis.

Gratulor. a grātus a vm dī grātulor aris atus suz
et grator aris in eodem sensu. i. gaudere uel gratias
agere. unde grātulamen inis. et grātulabundus a ū.
.i. letus uel letabundus. et grātulanter. i. letanter et

Gratus. a grā dī gratus ra tū. h̄ cor̄ predcā tu
et significat tria. Nam grātus. i. grām seruans. grō
sus. acceptabil. placatus. et grātus memor beneficij
et gratus. i. remuneratus. Et comparatur tior gra
tissimus. unde grātus hinc adubiū. et h̄ grātū
do dinis. Et componit ingrātus. Et dī grātus q̄ grē
datus. Et ē etymologia. Et prod̄ pmam. Vñ o
ratus. Grata supueniet que non sperabitur hora

Graualcollus h̄ masge aliquantulū grūis. et dī
Graueo ues in grauis uide. **G**rauis.

Grauidus da dum. in grauis est.

Grauis. a grandis denuat h̄ et h̄ grauis et h̄ e
q̄ que grandia sunt grāia solent esse. et est graue
de nat̄ ara. grauidum de accidenti. i. fecunditate. ut
arbor grauida pomis. et mulier grāuida fetu. Itē
grāues dicitur aurenticos uenozabiles. unde et cō
temptibiles leues dicimus. et dī grāuis p̄ consilio
et constantia. qz non leui motu dissilit. et fixa cō
stantie grātuitate consistit. Et comparatur grāuor is
simus. Unde grauius ponderose. uehementer. mo
lestē. grauiusissime adubiū. et h̄ grauitudo. et h̄
grauitas. firmitas. uenozabilitas. maiestas. et hec
grauedo dinis. Grauitas ex pondere animi et sen
tentia constat. h̄ grauedo uel grauitudo corpis est.
Item quita etas dī grāuitas que ē declinacō a iuue
tute in senectutem. nondū senectus. h̄ iam non iu
uentus. Item a grauis grauo uas. vñ graueo ues.
esse uel fieri graue. Et hinc grauefco inchoa. Gra
uo componit aggrauo uas. congrauo uas. degra
uo uas. i. ualde grauare uel deorsum. uel exonera
re allouare. Ingrauo uas. Ingrauat̄ pondere alie
no. sed grāuatur suo. Pregruo uas p̄ abis grāuare. gr
uo et eius composita sunt actiua. Et cor̄ hanc sil
bā gra. Unde p̄ sper. Nulla anima est que n̄ mor
tali carne grāuetur. Item a grauis grauidus a vm
Grauida ē que ē proxima ptui. qz iam grauetur
Pregnans uero que concipit. Grauidus compar̄.
dior issimus. unde h̄ grauiditas tatis. et grauido
as ūbum actiū. et cor̄ p̄nl̄. Grauis multa signifi
cat. ut patet in hijs ūsibus. Pondus p̄sona uox.
lco femina p̄gnans. Quo qz molestamur dī esse
grāue. Et componit grāuis p̄grāuis. i. ualde grāuis
et grāuifonus. et grāuidicus. et grāuiloquus id ē
grāuia loquens. ponderosa. molesta. uehementia
Grecus ci fuit rex grece. Vñ grece de. et hinc
grecus ra cū. et greculus la lū. et grecor aris. loq̄
uel habere se more grōy. quod aliter dī grāssō as
sive greffor sans deponens. Greci diuisi sunt in
quosqz p̄tes. Quidā dīr̄ attici. Quidam boetes. Qui

dā coles. Quidam coles. Quidā pades. vñ et ling
ue grōy dicitur quosqz. scz attica boetica eolica do
nca panca. Et prod̄ gre. De regno grecoy dixi in
calcei

Gregarius in grego as est.
Grego as. i. vnare. h̄ non est in usu. Et compo
nitur cū ad et mutato d in g. dī aggrego as. Itē
cū ab et dī abgrego as. i. dissociare. Item cū con
et dī congōgo as. Item cū dis et dī disgrego gas
.i. dispergere. Item cū se et dī segrego as. i. sepa
re. Et ab omnibus istis ūbalia. Et aggregatiz ad
uanā cōniter. abgregatiz dispersiz. congregatiz segre
gratim disgregatim. Grego et eius composita sūt
Gremiū n̄ij. i. sinus. vñ h̄ actiua. Et cor̄ gre
gmolū li dimi. et gmiosus. la sum. et gremiatus
ra tū. quod habet gremiū. Item a gremiū gremi
o as aui. Et ē gremiare in gremio accipē uel loca
re. Et componit aggreonio as. i. in gmio accipē
Congmio as de gmio as. gmiiū destrūe uel a gmio
o phicere. In gmio as in gmio accipere. uel in gre
miū mittere. Subgremio as sursum gremiū faciē
do pannos eleuare et succingere. Et est actiuum
gremio cum omnibus suis compositis.

Gressus. A grōior denis dī h̄ gressus sus sui. i.
passus. uel pes uel uestigiū pedis. et gressus a vm

Gressutus. a gressus dī gressutus ra **G**ppiciū
ti penl̄ prod̄. qui magnos habet pedes uel mag

Grex. a grego as dī h̄ grex **G**mos facit gr̄sus
gr̄s et differt ab armento. qz armentū maiou est
ut equor̄ boū. Grex minou ut capraz ouium.

Grilus h̄ nomen habet a sono uocis. hic retro
ambulat. terram tenebrat. stridit uocibus. uenat̄
eniz formicam. vñ h̄ grilletū ti locus ubi abūdant

Gripbes phis mas ge. uel gphen. gphes **G**rilū
animal quadrupes et pennatū animal. Sunt eni
gphes alites fere. et sunt in omnibz leonibus simi
les p̄ter alas et facies. quibus aquilis cōueniunt
et multū equos inuestant. et eis inimicant̄. adeo
qz equitē armatū cū equo in sublime rapant ut
dicit buḡ. Vel die fm remigiū qz gphes sunt ani
malia tremula et fortia que corpus habent leoni
nū. pedes autē et alas et rostrā ut aquila. Ideoqz.

Grupus pi supbus ceuico **G**uide in arimaspi.
sus. Unde canes superbos et ignobiles gruposuo
campus. quia p̄ ceteris superbi sunt.

Grossus in grossus est.
Grossulus in grossus uide.

Grossus. a grūis dī grossus a vm. Et comparatur
unde h̄ grossitas. et h̄ grossitudo dinis. et h̄ gros
sities ei. et h̄ grossus si. Et sunt grossi ficus imma
ture inabiles ad comedendū. et pprie p̄mitui q̄ ad
pulsū uenti facile cadūt. Unde apoc̄ vj c. Sicut
ficus mittit grossos suos. cū a uentre magno mo
uetur. Item a grossus grossulus la lū dimi. et gr̄
so as. facere grossum. Et componit congrosso as
degrosso as. i. subtiliare. Ingrosso as. et ē actiuū.
cum omnibus suis compositis. Item a grosso las
grossico es esse uel fieri grossum. et hinc grossesco

Gruca le dimi. paruus grus **G**ris inchoatū
Gruinus a vm qd̄ ptinet ad grūe. et dī a grus

Grumo as aui are. i. dirigere uel equitare uel tu
mere. unde grumus mi. i. cumulus acruus cōge
ries. et hinc h̄ grumulus li in eodem sensu. Unde
grumus uel grumulus dī ager a tumore. et h̄ gru
ma e. i. crusta que fit in lateribz dolij p̄pter vinū
vñ grumofus a ū. et cōpaē. vñ h̄ grūoficaf tatis.

Grumulus in grumo est. Grunda de se ge inferior ps recti campane a q stillat aqua. vñ grundula le. et grundo das grunda facere. ul' a grunda guttas aque funde. uel a grunda cade guttatim. et hinc h' grundatorium idem quod grunda. ul' quod stillat a grūda ul' su p quod stillat. Per compōnem h' suggunda de. quod ē inter tectum et parietem ul' ipsa grunda.

Grunio is iui itū pprie suis ē vnde h' grunitus uō ui ipsa uox suis. Et prod' pñl' grunitus et eoa' gru. Vnde quidaz. h'rrmit equus grunit porcus. pipiat q' nisus. (Et scias q' sidonius in libro d' naturis rex ponit ppa ūba animalū fm uocem que hic in parte ponemus. Baulare latrare. et ē ppe canū. Leonū ē rugire. tigrū recuare. Pardoz felire. Pantheraz taurire. Vrsoz nucare ul' seuire. Aproz frondere. Lincū lincare. Lupoz ululare. Serpentū sibilare Onagroz mugulare Ceruoz rugire boum mugire. equoz hinnire. asinoz rudire. porcoz grunire. uernis quiritare. arietum lolectare Ouium balare. hircoz nudire. edoz uebare. vulp' um gannire. catuloz glatulare. lepoz et pueroz uagire. mustelaz drinolare. murium pipitare. soncū desticare. elephantū barrire. rana' coaxare. coruoz crocicare. aquila' dangere. accipit' pipiare. vultuz pulpate. miluo' lipire. olo' dzenlare. gruum grure. ciconiaz crocolare. anseu' sidinare. aratū resticare. pauonū paupulare. gallo' cucurrere. granbunoz fringulire. noctuaz cucubire. cuculoz cuculare. niueloz ginzicare. ruzoz rutilare. uel seccicare. sturnoz pallitare. hirundinum frinnire. ul' mimurere. Dicunt tñ mimurire ē omniu' minutissima' auicula'. gallina' est crispare. passer' tinciare. apum bumbicare. uel bō

Gruo uis ui utū. i. h' bilare. cicada' frinitare. conuenire concordare. h' non ē in usu Et ē tractū a gruibus Vnde a grus dī. q' maximam in uolatu concordia' suant. vñ dñr dedicate concordie. ul' iteo tractus est a gruibus. q' de sibijs gruum solent fieri fistule que maximam reddunt conuenientiam consonanciam et concordiam. vnde ponitur grure pro conuenire Et componitur cū con et dī congruo is. i. conuenire et concordare Item cū dis. Et dī discongruo is et disconuenire. i. discordare Item cū in. et dī incongruo is. i. maturare. imminere. impendere. instare. Et ppe dicit' de malo maluz incōgruit. q' contra congruuz Et bonum est quod impendat. i. cont' congruitatem uenit. Gruo neutru' est cum omnibus suis compositis. Et facit p'æritum in grui. et sup' in grutum

Grus uis. ge cōmunis. a sono uocis dī Et scias q' grues maximam suant in uolatu concordiaz vnde dñr dedicate concordie Vnde dicit amb'sius in exa'n. Grues iniussu et uoluntario usu in nocte sollicita' exercent custodiam. dispositos uigiles suant. et ceteris confortibus genis quiescentibus alij circueunt et explorant ne qua ex pre insidie tententur. atq' deserunt impigro sui uigore tutelam. post ubi uigilia' fuerit tempus impletū per functa munere in sompniū se pmissu dangere cōponit ut exeret dormientem. cui uicem muneris traditura ē. ac illa uolens accipit sortem. nec usum nō inuita et pignior sompno renūciat. h' impig' suis excunē e stratis uicem exequiē. et quam accepit grām pari custodia atq' officio repñtat. iteo nulla discrecō. q' deuocō natural'. Itco tura cultio

dia q' uolūtas libera. hūc eadē uolantes ordines seruant. et hac moderacōne omne laborem alleuiant ut p uices fungant' ductus sui munē. pcedit eniz una et pcurrit ceteris. Deinde cōuertitur et se qñti sortez ducendi agminis cedit. Quid hoc pulchrius et laborem omnibus et honorem esse cōmunem. nec paucis arrogan' potentiam. Sed quada' in omnes uoluntaria sorte transcripsi. Antiquē huius reipublice munus. et instar libere ciuitatis est. sicut a pñopio acceptā a natura exemplo a uiū policia' homines exercere cepant. ut cōmūis esset labor. cōmūis dignitatis p uicem singuli pñri curas discerent obsequia imperia q' diuide. nemo esset honoris exors. nullus immunis laboris. hic erat pulcherrimus rex status. nec insolēstebat q' q' ppetua pñtate. nec diuturno seruitio frangebatur quia et sine inuidia erat ordine munens et tempis moderacōne delata pmodō. et tolerabilior uidebatur que cōmuni cadebat sorte custodia. Nemo autē aliu' seruitū premē. cui sibi successus in honore mutua forent subeūda fastigia. Nemini labor gruis que dignitas securura releuaret. Sed nūc qñ inuenies hominē qui sponte deponat impeniū et ducatus sui cedat insigni. fiat q' uolens numero postremus ex pmo. Nos autē non soluz de pmo h' eadē de medio sepe contendimus. et prius discubitus in conuiuio uendicamus. Et si semel delatū fuerit uolumus ppetuum. et iteo eadē iam ipsa laboris functio diuini sustinetur.

Guadia debita constitucō. vñ guadio as uel Guadium constituere. uel guadium firmare Et componit' deguadio as. guadia' frangē. Inguabernio omis. mas. i. die as ualde guadiare q' gubernator. Et dicitur a guberno nas.

Guberno nas nauis componit' a cubileo et hiberna. Et dī gubernare regē custodire. et pprie p tinet ad nauitas. vnde et dī gubernare. i. cohibere. i. cohibere hiberna. i. tempestates maris vñ h' gubernator quasi cohibemator. q' cohibeat prudentia sua hiberna. i. tempestates marinas. et hoc gubernaculū cū quo aliquid gubernatur ul' timō nauis. Actuum xxvij. Juncturas gubernaculorum.

Gula. a gala greco dī h' gula le. i. anterior ps colli. posterior dī ceruix. Et dī gula a gala. q' illa ps colli solet esse candida. ul' gula dī a gutturo. et in gulosus sa sum. i. leccator. Et comparatur h'or issimus. vnde gulose sius me adhibium. et h' gulositas tatis. Et cor' gu. Vnde in aurora dicit' Ceras post manna turba gulosa petie.

Gulo as aui are dī a gula. h' non est in usu. et gulo as aui componit' degulo as. i. deuorare. uel gulā a mantello ul' alia re auferre. ul' ualde gulā aprare. Q' autē dī gulare q' gule de dē. et degulato' q' gule deditus etymologia ē Item ingulo as. i. in gulā mittere et deuorare. uel ingulare ē mantellū ul' aliud gula aprare. Item transgulo as. i. ultra gulā deorsum immittere. scz transglutire. Item componit' cū stringo et dī strangulo as stringere gulā et interficere. Gulo as actū ē cum omnibus suis compositis. Et cor' hanc sillabā guscit et gula. Vnde quidā. Indulgere gule noli q' uentris amica est. Item a gula gulo gulonis. Et hic gulonus guloni ambo pro leccatore.

Gulonus guloni uel gulo in gulo gulas est. Gulus. a guttur dicitur h' gulus guli genus nauigij pene rotundum ad modum gutturū.

Gummi. a gutta dicitur gummi inordinabile lac
ma arborum quae est quasi gutta et primo gutta exit a
ligno. et inde durebit et fit gummi. et hinc gūmo
Gurdus. a guttur dicitur gurdus a u. **M**us la sim
ineptus. stultus. inutilis. importunus. et scipue in
Gurgis itis mas. **M** comelacombus recipiendis
ge pprie locus altus in flumine p tapinosim. tñ
sepe ponit pro mari ul p loco p fundo in mari.
quā tapinosim solent etiā aurores eleuare p ad
iuccōnem epyreti istius sez magnus ul altus uel
uastus ul consimiliū. et dicitur gurgis a guttur. quia
ē quasi guttur fluminis. **A** gurgis deriuat gurgi
to as. uorare ul implere. Et componit ingurgito
as implere ul deuorare. Et ē gurgito actū cū oī
bus suis compositis. Et cor pñl sicut et gurgites
in obliquis. Vnde ouidius de arte. Quo minime
credis gurgite piscis erit. **G**urgito as in gurges ē
Gurgulio. a guttur dicitur gurgulio onis quodā
ps in ore cui pximū est nomen. cuius meatus ad
os et nars p tendit. Habens uiam qua uox ad
linguam transmittit. ut possit uerba collidere. Item
gurgulio inuenit pro quodam uime que comedit
legumina. Sed in hac significacōne debet potius
scribi per c. vnde in c dixi de cuculio.
Gurgustiu. a guttur ul gurgulio quod ē potius
cuculio dicitur hoc gurgustiu tñ cella modica uel do
mus pauper angusta secreta et tenebrosa uel lo
cus tabernaculi tenebrosus ubi turpia cōiuiua sūt.
ul ubi pisces mittuntur ul rete piscatorum. quia in
aquis cuculiones deprehendē solent. Vnde in iob
xxxviii. impleb sagenas pelle eius
Gurguius a u. **M** et gurgustium capite illius
ad gurgite ptinens. et dicitur a gurgis itis. et pro d ti
Gustro as pñl cor ubi fre. i. frequenter gustare
Gusto cas in gustus uide.
Gustus. a guttur dicitur gustus tus tñ. amui de
qñq sensibus corporis. et in gusto as axi are. i. liba
re quod uulgo dicitur assazare. Et componit agustus
as. i. ualde ul iuxta gustare. Item conustus as. i.
simul gustare. Itē degusto as. i. ualde ul deorsus
ul de aliquo gustare. Item pustus as sibiare. an
gustare. Item regusto itas. id est iterum gustare
Gusto et eius composita neutra sunt.
Gutta re ē aqua que stat et pau hui. stilla nō
que cadit. hinc stillidoti stilla cadens. Stilla enī
grecū est. i. gutta. et inde diminutiue dicitur stilla. dū
autē stat aut pendet de tenis ul arboribus. quasi
glutinosa gutta est. vnde gutta quasi gluta. Inde
glutinosa a glutine dū ceciderit stilla. Gutta edā
dicitur quodā infirmitas. Et scribit p duo t fm pris.
Et a gutta dicitur gutto as. i. guttatim cadere ul gut
tatim fundere. ul guttis perfundere. vnde h gutta
men inis. Gutto componit congutto itas. Degut
to as. Ingutto as. Pergutto as. Regutto as. Sug
gutto as. i. sub ul pau guttare. Gutto as pro gut
tatim cadē neutra est. Alias cū suis compositis ē
actiuum. Item a gutta guttosus sa osum plenus
guttis. uide in grando et in uentus.
Gutto as in gutta exponitur.
Guttim. i. guttatim aduerbium. a gutta dicitur
Guttula le diminutiuis parua gutta.
Guttulus li quid minutus piscis. et dicitur a gutta
Guttur neu ge dicitur a garrus nō et dicitur guttur qua
si garrus. quia inde garrus pcedit. Et producit
pñā pōne. Vñ in auro. Quod guttur transie nō
Guttuina. a guttur dicitur guttur **M**comptur ibi

na no infirmitas gutturis quo solet cū inflatione
gutturis euenire. vnde gutturiosus a vñ illam
Gutturium nō quoddam **M** habens infirmitatē
uas aquatile in inferiori pte pforatum quod in
frigus deguttat aquam. Et dicitur a gutta.

Guttus ti mas ge. genus uas vnguentarij p
breuitate a gutta dicitur. vnde h gutti ti vngentū
in eodem repositū. Vñ inueniatis. sicut ex opposito
pavidus regit inguina gatto.

Guua ul guua uas uitreū ul cucurbita qd uero
la dicit. et uide dicit a gula quasi guttosa in sang
line accipiendo. ul a cucurbita ppter similitudi
nem. ul qd de ea fit fm hug. Qd dicit. Guua
uas uitreum que a latinis a similitudine cucurbi
te uentrosa uocatur. que animata spiritu per igni
culum in superficiem trahit sanguinem.

Abel interpretatur iustus ul
luctus. quo nomine pfigu
rabit occideris. It et ua
nitas. quia cito solutus est
et subtractus.

Habena. Ab habeo dicitur h
habena ne. i. lorum. retina
culū freni. qd ea habemus
i. retinemus equos. Vnde
habenatus ta tñ. i. habenam habens. ul habena
ornatus. et habeno as. i. habenā regere ul habe
nam preparare et ornare. Et producit ha.

Habenula le dimi. parua habena. Et cor pñl.
Habeo es ui itū componit cū ad et dicitur adhibeo
re. Item cū con et dicitur cohibeo es. Item cū ex et dicitur
exhibeo es. Item cū in et dicitur inhibeo es. Item cū
p et dicitur prohibeo es. Item cū pre et dicitur p
hibeo es. Item cū per et dicitur phibeo es. Item cū re et
dicitur rehabeo es. Habeo et eius composita sunt ac
tina pter cohibeo quod ē neutra. Item omnia fa
ciunt pteritū in bui et sup in bitū. et omnia cor
p et dicitur phibeo es. Item cū pre et dicitur p
hibeo es. Item cū per et dicitur phibeo es. Item cū re et
dicitur rehabeo es. Habeo et eius composita sunt ac
tina pter cohibeo quod ē neutra. Item omnia fa
ciunt pteritū in bui et sup in bitū. et omnia cor

Habilis. ab habeo bes dicitur h et h ha ita ul hi
bilis et h bile. ad habendū commoculis aptus et
oportunus. congruus. Et comparatur. vnde habili
ter lius me. et h habilitas tatis. et componit in
habilis. i. non habil. vnde h inhabilis et cor bi
Habitabil. ab habeo es. uel habito itas. dicitur h et
h habitabil et h le. qd habitari p. Et componit
inhabitabilis. i. non habitabil. et h habitaculū h

Habito. ab habeo bes bui bitū bitu. n in o. fit
habito itas Et componitur cū con. et dicitur cohabito
tas. i. simul habitare Itē cū in. et dicitur inhabito itas
. i. incolē. intus habitare Habito et eius compo
sita omnia. sunt neutra. Licet enim habito fit fre
quentatū. tamen qd significacionem mutauit sui
simplicis. mutauit et genus cū significacōne. quā
tamen non omnino mutauit qd qui habitac locū
aliquem frequenter illum h. vnde cū homo est
in expedicōne non dicitur habere loca in quibus ma
net ad tempus. quia non frequenter illa habet.

Habitus habitudinis In habitus est.
Habitus. ab habeo es dicitur h habitus us. i. quali
tas corporis p applicacōne adueniens. difficile mo
bil. habitus iste nichil aliud ē qd habitas ad ac
tū. Itē habitus. i. uestimentū. ut iste monachus
habitū gerit monachalem. Item habitus. i. statuf
ul uolūtas. ul appetitus. ul actus siue passio hō
di. Item ab habeo habitus ta tñ pncipiū. Itē ha
bitus ta tum ponit pro pingui. Et comparatur ti
or simus. et ab habitus omnia hēc habitudo di